І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 193. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, TUESDAY, OCTOBER 18, 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, ВІВТОРОК, 18-го ЖОВТНЯ 1966 No. 193. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Понеділок, 17 жовтня, 1966

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН виголосив промову на посвяченні Американської Ченстохови — новозбудованого костьолу в місцевості Дойлставн у Пенсильванії в дні 16-го жовтня. Президент згадав Казимира Пулавського і Тадея Косцюшка, які боролися за самостійність Америки, і пригадав, що Косцюшко купував негрів-невільників на те, щоб їм дарувати волю, і сказав: „Тепер ми потребуємо такою духу в Америці може навіть більше, як колинебудь. Потребуємо такого духу, який шанує гідність іншого чоловіка навіть більше, як життя". На посвяченні Американської Ченстохови було коло 100,000 поляків, які ентузіястично вітали Президента.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН хвалить республіканців у Конгресі за те, що вони були „його льояльною опозицією" та допомогли у 89-му Конгресі схвалити велике число важливих законопроєктів, внаслідок чого цей Конгрес стався „найславнішим" в історії ЗДА. Президент був запрошений на прийняття, яке влаштували провідники Сенату, демократ Майк Менсфілд і республіканець Еверетт Дірксон з приводу від'їзду Президента 17-го жовтня на конференцію до Манілі на Філіппінах. Президент дуже хвалив сенатора республіканця Дірксена за те, що був до нього „добрим і справедливим" і за те, що добро й інтерес цієї країни ставив на першому місці. Сенатор демократ Менсфілд заявляв недавно проти збільшення війни у В'єтнамі, а Дірксен підтримував Президента.

СЕНАТ ВІДКИНУВ ПРОЄКТ ЗБІЛЬШИТИ старечі пенсії ще на цій сесії Конгресу, як це запроєктували республіканські конгресмени, і над чим вже почала працювати Палатна Комісія Способів і Засобів. Сенатські провідники обидвох партій, демократ Майк Менсфілд і республіканець Дірксен погодилися в тому, щоб цього року не робити жадних змін в законі про соціяльне забезпечення. Республіканські конгресмени пропонували збільшити старечі пенсії на 8 відсотків, починаючи від 1-го січня 1967-го року, а президент Джансон плянував збільшити пенсії зі соціяльного забезпечення на 10 відсотків, але аж від 1-го січня 1968-го року. Сенатор Менсфілд заявив, що нема часу на те, щоб робити тепер зміни в соціяльному забезпеченні.

НІКСОН ВИМАГАЄ, ЩОБ ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН перепросив Республіканську партію за те, що гостро був заатакував республіканців в своїй промові у Вілмінґтоні в Делевері. Ніксон сказав, що Президент виступив проти республіканців, які підтримують урядову політику у В'єтнамі, хоч деякі демократи домагаються зміни в цій політиці. На думку Ніксона Президент повинен був взяти з собою когось із Республіканської партії на конференцію до Манілі, щоб всі знали, що ця конференція є в дійсності в цілях миру, а не для здобуття більшого числа голосів у виборах, що відбудуться 8-го листопада. Джансон сказав був, що республіканці всього бояться, голосують проти всього, не маючи своєї програми.

У СВІТІ

АМБАСАДОРИ ЗДА АРТУР ГОЛДБЕРГ І СССР МИКОЛА ФЕДОРЕНКО ЗВЕРНУЛИСЯ разом до генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта з закликом, щоб усі держави стримались від таких дій, які сприяли б поширенню атомової зброї. 119-членна Політична Комісія рішила дати цій справі першенство і дебати на її терені будуть переведені вже в цьому тижні. Договір проти поширення атомової зброї має бути виготовлений з початком наступного року. Промислово розвинені нейтральні країни, які мають змогу внедовзі осягнути власну атомову зброю, ставляться покищо стримано супроти такого договору.

ЗДА ОФІЦІЙНО ПРИЗНАЛИ, що внаслідку „помилки пільота" два американські гелікоптери бомбардували два села вглибині 20 миль на території Камбоджі, сусідки Південного В'єтнаму. Сталося це 20 вересня ц. р. Речник Державного Департаменту признав слушність заяви, що цей удар зробила Камбоджа. Гадають, що цим визнанням ЗДА хочуть злагіднити спір з Камбоджею, яка в травні мин. року зірвала взаємини з ЗДА, закидаючи їм порушування суверенности території Камбоджі, що насправді сприяє комуністам.

БРИТІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ДЖОРДЖ БРАВН БУВ ПРИЙНЯТИЙ президентом Джансоном в минулу п'ятницю 14 ц. м. у Ню Йорку в Валдорф Асторії, а згодом, того самого дня, був на обіді у Вашинґтоні, що його видав Президент для яких 70-ох сенаторів з обох партій. Бравн конферував в минулому тижні на терені Об'єднаних Націй двічі з Громиком. Разом з британським амбасадором у Вашинґтоні Патриком Діном він перевів довгі наради з державним секретарем Діном Раском — про В'єтнам, НАТО, британське й американське військо в Західній Німеччині, відношення до Москви й Пейпінґу і інші важливі проблеми.

СОВЄТИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬ вислання в космос велетенської ляборaторії з людською залогою — виявив на міжнародній астронавтичній конференції у Мадриді совєтський учений д-р Олег Ґозенко. Він відмовився подати ближчі інформації.

СОВЄТИ ВІДКИНУЛИ ПРОПОЗИЦІЮ президента Джансона щодо покращання американсько-совєтських взаємин та, зокрема, щодо приїзду до Вашинґтону совєтських „вождів". У промові на Кремлі Леонід Брежнєв заявив в минулу суботу, що „у Вашинґтоні не можуть витягнути потрібних висновків" з власного твердження, що „світ змінився" та що найголовнішою перешкодою на шляху поліпшення відносин між ЗДА і СССР є бомбардування американськими літаками Північного В'єтнаму.

НА РАДІ БЕЗПЕКИ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ПРЕДСТАВНИКИ СИРІЇ І ІЗРАЇЛЮ ЗАКИНУЛИ один одному, що Сирія задумує знищити війною Ізраїль, чи пак Ізраїль використовує останні прикордонні інциденти задля війни проти Сирії. Азійсько - африканський бльок в ОН запротестував проти того, що 19 американських жидівських активістів вдерлися до сирійської амбасади в Ню Йорку, вимагаючи від сирійців, щоб не нищили їх.

У МОСКВІ ВІДБУЛОСЯ ПАРАДНЕ ЗАСІДАННЯ НА КРЕМЛІ у честь польських комуністів Владислава Гомулки й Юзефа Циранкевича. Вони підписали спільний з Брежнєвим і Косигіном комунікат з таврованням Комуністичного Китаю. Але вони відклали свій від'їзд з Москви з уваги на приїзд туди в цьому тижні інших комуністичних „вождів".

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВІДБУЛОСЯ УРОЧИСТЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ НАРІЖНОГО КАМЕНЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ КАТЕДРИ

14 владик, 100 священиків, посадник міста, репрезентанти багатьох установ та тисячі народу взяли участь в урочистостях

Кир Амвросій Сенишин Митрополит Українців Католиків у ЗДА

Нова українська католицька катедра Непорочного Зачаття Пречистої Діви у Филадельфії

Філядельфія. — В неділю, 16-го жовтня, у цьому Місті Братньої Любови відбулося торжественне благословення наріжного каменя новозбудованої коштом трьох мільйонів долярів нової української католицької катедри Непорочного Зачаття при 130 Норт Франклін вулиці. Разом з наріжним каменем умуровано в могутню будівлю нового катедрального храму мармур з гробу св. Петра, переданий Митрополитові Української Католицької Церкви в ЗДА ВПреосв. Амвросієві Сенишинові Папою Павлом VI. під час приватної авдієнції в листопаді 1965-го року. В урочистостях взяли участь 14 Владик, понад 100 священиків та тисячі народу, також з віддалених околиць. Між Владиками були чотири латинського обряду. Благословення камени о год. 4-ій по полудні попередили Святі Літургії та урочистості впродовж дня. Читану Літургію о год. 8:30 рано відслужив Преосв. Ярослав Габро, єпископ Шикаґівський. О год. 10-ій перед полуднем Преосв. Йосиф Шмондюк, Єпископ Стемфордський відправив співану Службу Божу. Співав катедральний хор під диригентурою Осипа Лупаня. О год. 12-ій вполудне була відправлена Архиєрейська Служба Божа з участю всіх Владик. Співав хор церкви св. Івана Хрестителя з Нюарку під диригентурою Михайла Добоша. О год. 3-ій по полудні почав оформлюватись похід від старої до нової катедри, який відбувся о год. 4-ій по полудні. Похід відкривали католицькі ветерани в своїх уніформах та з прапорами. За ними машерували українські американські ветерани, учні і студенти початкових та середніх і високих шкіл, сестриця і братства, репрезентанти громадських установ, монаші Чини, священики й опісля Владики. Походом керував впреп. о. Степан Сулик. Урочистості благословення каменя довершив ВПреосв. Митрополит Амвросій в асисті Владик і Духовенства та в приявності тисяч народу. Опісля вже в самій катедрі Митрополит Української Католицької Церкви в Канаді ВПреосв. Максим Германюк у асисті Преосв. Ісидора Борецького і Преосв. Ярослава Габра відправив Понтифікальний Молебень Вдячности в приявності ВПреосв. Митрополита Амвросія та всіх інших Владик.

Митрополит Амвросій виголосив проповідь. Як ізраїльтяни, виведені Господом Богом із єгипетської неволі після довгих років мук і терпінь побудували святиню, так і українські скитальці, поселившись на новій землі та заживши на волі, збудували цей величний храм — говорив Владика, не скриваючи свого зворушення. На закінчення Молебня Владика Амвросій проголосив, а катедральний хор відспівав многоліття для Святішого Отця, для Блаженнішого Верховного Архиєпископа і Кардинала Йосифа Сліпого та всіх Владик й опісля хор відспівав заінтоноване Владиконом многоліття для Митропол. Амвросія. В урочистостях благословення наріжного каменя нової катедри взяли участь Владики: ВПреосв. Амвросій Сенишин, ВПреосв. Максим Германюк, Преосв. Ніль Саварин, Преосв. Андрій Роборецький, Преосв. Ісидор Борецький, Преосв. Йосиф Шмондюк, Преосв. Ярослав Габро, Преосв. Микола Елько, Преосв. Авґустин Горняк та чотири Владики латинського обряду.

Після врочистостей благословення наріжного каменя та молебня відбувся в недалекій церковній залі спільний обід з участю Владик та гостей, між ними численні репрезентанти громадських установ. Під час прийняття катедральний хор та хор з Нюарку відспівав кілька пісень, а гість з Европи композитор проф. Андрій Гнатишин сам диригував катедральним хором, як той співав скомпоноване ним же „Богородице Діво". Під час прийняття Владика Амвросій особисто підходив до кожного із столів та вітав гостей.

Під час бенкету насамперед коротку промову виголосив посадник Філядельфії Джеймс Тейт, високо оцінюючи заслуги української громади в місті та підкреслюючи історичне значення і вартість побудови величавого українського католицького храму в тому Місті Братньої Любови.

Про Українську Католицьку Церкву та її завдання й вимоги в сучасному безрадісному положенні українського народу говорив Митрополит Української Католицької Церкви в Канаді, ВПреосв. Максим Германюк. Побудова величавого катедрального храму у Філядельфії віддзеркалює та символізує можливості наших об'єднаних зусиль. Такі зусилля потрібні і для будови та завершення найвеличнішої будівлі — Української Католицької Церкви. Наші вороги намагаються ділити нас на парафії, єпархії й митрополії, а нашою ціллю й метою є об'єднання Української Католицької Церкви під одним авторитетним проводом. Владика Максим Германюк вважає, що Українська Католицька Митрополія в ЗДА, як найбільша й наймогутніша в теперішній системі Української Католицької Церкви, може й повинна відіграти в цьому зусиллі важливу ролю.

ВПреосв. Амвросій Сенишин в кінцевому слові, згадавши, що єдність треба доказувати й ділами, дякував Владикам, священикам і гостям за участь в урочистостях, і, зокрема, всім тим, які своїми пожертвами причинились до здвигнення храму.

Архітект Юліян Ястремський, за проєктом якого збудовано нову катедру

Прийняття закінчено молитвою, яку провів ВПреосв. Митрополит Максим Германюк. Проводив прийняттям о. д-р Константин Бердар, ректор Української Католицької Семінарії у Вашинґтоні.

Український Народний Союз репрезентували на цих пам'ятних урочистостях його головний предсідник Йосип Лисоґір з дружиною, заступниця гол. предсідника Марія Душник з чоловіком, заст. гол. предсідника і керівник рекордового відділу Володимир Сохан, гол. секретар д-р Ярослав Падох з дружиною, гол. касир Іван Кокольський, голова Контрольної Комісії д-р Володимир Ґалан з дружиною і ред. А. Драган.

Президент Джансон виїжджає на Далекий Схід

Вашинґтон. — Президент Джансон в понеділок, 17-го жовтня вранці виїхав в подорож на Далекий Схід, під час якої він має перелетіти 26,000 миль впродовж 17-ох днів та відвідати шість держав, в тому і Південний В'єтнам, де буде конферувати з прем'єром Нгуєном Као Кі. Президент відлетів із численними своїми співробітниками. Він затримається спершу в Гонолюлю в понеділок, де виголосить промову і переночує. У вівторок, 18-го жовтня Президент затримається в американській території Паґоґаго, Самоа, на дві години, і в середу буде в Новій Зеляндії. Пізніше, у Веллінґтоні, Президент відлетить на три дні до Австралії, де буде до неділі. Там Президент відвідає ті місця, де він під час другої світової війни перебував як підкомандор фльоти. Після того Президент відлетить до Манілі на Філіппінах, де на нього чекатимуть державний секретар Дін Раск і секретар оборони Роберт Мек-Намара та інші представники сімох держав, щоб відбути конференцію для обговорення військового й політичного становища у Південному В'єтнамі. Президент буде гостем філіппінського президента Фердінанда Е. Маркоса. Там конферуватиме президент Джансон із прем'єром Нової Зеляндії та Австралії, Тайленду і Південної Кореї.

У Москві відбудеться з'їзд компартій для засуду Комуністичного Китаю

Москва. — У цьому тижні відбудеться в Москві „вершинна" конференція компартій СССР і всіх європейських сателітських країн з головною метою — засудити володарів Комуністичного Китаю за розбивання єдности міжнародного комуністичного руху. Формально на тому московському збіговищі мають натаврувати компартію Китаю за відмову співпрацювати з усіма іншими компартіями, чи пак комуністичними державами у ділі спільної допомоги Північному В'єтнамі у війні проти „американського імперіялізму". В найближчих днях з'їдуться у Москві прем'єри та перші секретарі компартій Східньої Німеччини, Болгарії, Мадярщини, Чехословаччини і навіть Румунії, хоч ця остання завжди відмовлялася займати виразне становище в „ідеологічному" спорі між Москвою і Пейпінґом. У Москві перебувають вже лідери комуністичної Польщі, які підписали разом з совєтськими вожаками спільний антикитайський комунікат. Хвиля терору, що пішла по Китаї після зорганізування державно-партійною верхівкою Комуністичного Китаю „червоногвардистів" та екстремна постава Пейпінґу, який боїться з Північного В'єтнаму „до останнього північного в'єтнамця" відштовхнула від Пейпінґу інші комуністичні партії у широкому світі і дала добрий шанс Москві виступити разом з іншими компартіями проти Китаю.

Президент підписав закон про створення Департаменту Транспортових Справ

Вашинґтон. — 15-го жовтня Президент Джансон підписав закон про організацію 12-ої складової частини його кабінету — Департаменту Транспортових Справ. Президент не назвав імени нового секретаря, тільки сказав кільком соткам гостей в Білому Домі, які були присутні під час підписування нового закону, що плянує на пост секретаря транспорту якусь сильну людину, яка змогла б бути його дорадником і правою рукою в транспортових справах.

Відбувся З'їзд Української Стрілецької Громади в Канаді

Торонто. — Головна Управа Української Стрілецької Громади в Канаді подає до відома, що 27-ий Крайовий З'їзд Української Стрілецької Громади відбувся в неділю 9 жовтня 1966 в дополудневих і вечірніх годинах в Торонті, Онт. в Українському Національному Домі УНО при 297 Коледж Стріт. У З'їзді взяли участь 35 делегатів та 42 гостей — разом 77 осіб. З'їзд вітав в собі Олега Штуля-Ждановича, Голову Проводу Українських Націоналістів, з Европи. В результаті З'їзду обрано нову Головну Управу Громади в такому складі: Інженер Сотник Ю. Темник, Торонто, голова; К. Миґаль, Торонто, 1-ий містоголова; Д-р М. Суховерський, Едмонтон, 2-ий містогол.; Д-р О. Винницький, Монтреал, 3-ий містоголова; Інж. М. Селешко, Торонто, секретар; В. Піньковський, Торонто, 2-ий секретар; П. Баср, Торонто, скарбник; Д. Рішак, Вінніпеґ і інженер Б. Зелений, Віндзор члени Г. У.; Інженер сотник В. Коссар, Ґрімсбі, почесний член ГУ УСГ; Д-р Р. Романович, Вінніпеґ, відпоручник ГУ УСГ до Президіяльної Ради КУК. Головна Провірна Комісія: І. Носик, Торонто, М. Кліш, Гемілтон, С. Теребуш, Торонто, М. Петришин, Саскатун, Д-р С. Росоха, Торонто. Головний Суд: Сотник Р. Барицький, Садбури; Інспектор М. Ребрик, Торонто; Д-р С. Манастирський, Едмонтон.

В Ню Йорку відзначено річницю УПА і вшановано пам'ять Степана Бандери

Ню Йорк. — 15-го жовтня тут, в Домі Визвольного Фронту, відбулося відзначення 24-ої річниці створення УПА і 7-ої річниці з дня смерти сл. п. Степана Бандери. В імені Організацій Визвольного Фронту свято відкрив п. В. Левенець. Святочну доповідь виголосив з Европи член Проводу ЗЧ ОУН д-р Григорій Васькович. В мистецькій частині програми виступили: Валя Калин, яка відчитала поему Я. Курдидика „Невмируще слово", Іванна Кононів і Валя Калин, що відспівали в супроводі фортепіяну (Галя Клим) три повстанські пісні. Свято закінчено спонтанним співом „Не пора". Присутніх було понад 300 осіб.

У Ню Йорку вшановано окремим вечором композитора Андрія Гнатишина

Ню Йорк. — В п'ятницю 14 жовтня ц. р. Український Музичний Інститут, Хор „Думка" і Літературно-мистецький Клюб влаштували тут спільними силами у великій залі Українського Народного Дому вечір на пошану прибулого з Відня видатного українського композитора Андрія Гнатишина. На вступі голова „Думки" мґр. Антін Валько привітав гостя і вручив йому від хору цього хору, при чому хор відспівав, як завжди у таких випадках, „Заспів" Р. Купчинського - М. Фоменка. Від Українського Музичного Інституту вітав композитора Гнатишина проф. Володимир Цісик, від Об'єднаного Комітету українських організацій Ню Йорку його голова мґр Роман Гутлевич, від Літературно-мистецького Клюбу інж. Іван Жуковський, а від хору ім. Андрея Шептицького Микола Нечай. У мистецькій частині тенор Едвард Камінський відспівав 3 пісні композиції А. Гнатишина при музичному супроводі проф. Ол. Берника, проф. В. Цісик відіграв на скрипці композицію Гнатишина при фортепіяновому супроводі Марійки Цісик, а пані Марія Лисоґір відспівала „Жита" Гнатишина, також при супроводі проф. О. Берника. Сам композитор Андрій Гнатишин, дякуючи ініціяторам і учасникам того вечора, висловив свою радість і захоплення, коли він побачив, що в ЗДА й Канаді плекається культ української пісні багатьма хорами високої мистецької вартости. Він відвідав Торонто, Нюарк і Філядельфію і всюди знайомився з тамошніми хоровими ансамблями. Він переконався, що „є для кого жити і працювати". На закінчення вечора хор „Думка" проспівав нагородженую на його конкурсі пісню Гнатишина „Село". Конферансьє вечора був мґр. Леонтій Крушельницький.

„Н. Й. Таймс" дає найкращу оцінку на виступ ансамблю Павла Вірського

Сцена із виступу Ансамблю Танцюристів

Ню Йорк. — У New York Times-і з п'ятниці 14-го ц.м. появилась широка рецензія балетного рецензента того щоденника Клайва Барнеса, в якій він з найвищими суперлятивами висловлюється про танцювальний ансамбль Павла Вірського, який виступив в четвер 13-го ц. м. у Медізон Сквер Ґардені. Свою рецензію названий критик затитулував „Вертливі, всміхнені, привабливі українці". Він називає цей ансамбль „неперевершеним" ставлючи з ним нарівні тільки його „духового кузина" — ансамбль Моисеєва. Автор критики підкреслює майстерність пов'язання народного українського танку з засадами клясичного балету, що дало „специяльну змішку селянської пригнічености з клясичною запальністю, — п'янка, навіть вибухова комбінація, яку фахово використовує Вірський, справжній герой свого ансамблю". Цьому українському балетові К. Барнес протиставить недолугі виступи деяких американських ансамблів з давніми народними танками. Зокрема американського критика захопив „Мережаний танок". Він підкреслює надзвичайний темп балету Павла Вірського і його динамічну, ніколи невгамовну метушливість. В обширній рецензії Барнеса вживається ввесь час термінологія „українці — український. Запоріжці, Дніпрові козаки". Рецензент ствердила, що у цілоквечірній балетній виставі ансамблю Павла Вірського немає ніодного „нудного моменту".

СВОБОДА SVOBODA
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сити і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

За кращу соціяльну забезпеку

Республіканська опозиція закинула президентові Джансонові, що його пропозиція підвищити щонайменше на 10% усі користі, що їх мають забезпечені в системі державної соціяльної забезпеки — це передвиборчий маневр. І щоб переліцитувати Президента в стараннях у користь пенсіонерів, республіканці запропонували цей, заповіджений Президентом законопроєкт зголосити й прийняти ще на цій сесії 89-го Конґресу. Здається, що пропозиція республіканців нереальна, що неможливо перевести такий важливий закон протягом несповна двох тижнів, коли Конґрес вже на „відхідному". Але і Президент і республіканські опозиціонери захопилися потребою поліпшення американського соціяльного законодавства, — і весною 1967 р. цей закон буде певне схвалений.

Це законодавство дуже молоде, бо почалося щойно від 1935 року, коли під час великої депресії сотням тисяч безробітних загрожувала катастрофа, як людям, позбавленим всякої допомоги. Він того часу було вже кілька додатків до того первісного закону: минулого року проведено вперше закон про включення в систему державної забезпеки лікарської опіки над старшими віком особами, т. зв. „медікер", підвищено також на 7% старечі пенсії. Але, очевидно, всі ці поправки ще далеко не достатні, і то в усіх ділянках — безробіття, опіки над хворими і передусім щодо старечих пенсій. Мінімум старечої пенсії становить 44 дол. місячно, максимум — 135 дол. Навіть при цій максимальній платні можна хіба не вмерти з голоду, а що ж і говорити про мнімальну пенсію чи про пересічну — на 85 дол. місячно. Це сумна і прикра справа. Коли, наприклад, американський робітник на 25-му році життя почав вплачувати на пенсійний фонд державної системи соціяльної безпеки (від часу введення тієї системи в життя в 1939 р.) то він мусить чекати аж до 1979 р., коли матиме 65 років, щоб дістати пенсію у висоті 44 до 135 дол. Це такий самий абсурд і несправедливість, як те, що старші віком робітники та службовці, які працювали понад 30 років, але мали низьку заробітну платню і внаслідок недуг та тимчасового безробіття внесли до пенсійного фонду меншу суму, дістають на старість лише кількадесят долярів місячно.

Вся ця система сперта на традиціях ще з піонерської доби, на традиціях вільного суперництва в торгівлі і в усій життьовій кар'єрі та на переконанні, що кожний американець має чи повинен мати відповідні заощадження, щоб ними користуватись на старість. Однак, відносини змінилися, змінилося теж розуміння не тільки обов'язків громадян супроти держави, але й держави супроти громадян. Саме на цьому принципі взаємовідношення привілеїв і обов'язків побудована державна соціяльна забезпека в цілій Західній Европі, яка в цьому відношенні далеко випередила Америку. Щораз нові додатки до існуючої американської державної забезпеки — це саме наслідок радикально змінених життьових обставин у всьому світі і зміненого обличчя новітньої державної організації.

Кожний новий законопроєкт з ділянки соціяльної забезпеки породжує в Америці спротив різних станів, установ і організацій, заінтересованих у збереженні наявної ситуації. Але навіть в Асоціяції американських лікарів, яка так рішуче спротивлялася включенню опіки над здоров'ям громадян в систему державної забезпеки, багато лікарів пішли за голосом проґресу і не піддалися на залякування маривом „соціялізованої медицини", так само, як велика більшість американського громадянства не погоджується вже з акцією тих приватних забезпеченевих установ, які в державному пенсійному фонді вбачають небажану для їх інтересів конкуренцію.

Ініціятива, що її виявив Президент щодо побільшення старечих пенсій до мінімум 100 дол. місячно — правильна, хоч ця сума теж недостатня. Від часу збільшення пенсій на 7% кошти утримання скочили вже більше як на 10 відсотків, а поки ввійде в життя проєктований закон — зростуть ще більше. Тому й новий закон буде тільки частинною поправою соціяльного законодавства в ділянці опіки над старшими громадянами. Але добре діється, що раз-у-раз покращується те законодавство. Це дає запоруку, що поступова Америка, найбагатша у світі країна з найвищим життьовим стандартом робітника, заопікується належно й тими, що потребують опіки чи рекомпенсати за свою довголітню працю і за свою службу державі.

Б. Мартос

ЧИ БУЛА УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РЕВОЛЮЦІЯ 1917 Р.?

У вересні цього року на сходинах платників УККА, на з'їзді Союзу Українських Журналістів і на засіданні Екзекутиви УККА були голоси, що доводили, нібито в році 1917-му української національної революції не було, а була лише революція большевицька.

Рідко котрий український націоналіст погодиться з цією думкою; проте, вважаю корисним подати декілька рядків, що висвітлювали б цю справу.

Насамперед, що таке революція? Дехто уявляє собі, що це — стрілянина, пожежі, вбивства й ін. Але широко знаний словник Вебстера дає таке визначення: „Революція — цілковита зміна якого - будь роду, усунення якого - будь правління або соціяльного ладу іншим, що приходить на його місце". Отже істота революції — ґрунтовна зміна; вона може бути зв'язана з пролиттям крови, але може відбутися й без особливих ексцесів.

Всеросійська революція на початку березня 1917 року принесла українцям автоматично свободу української мови й можливість інтенсивно розвивати українську культуру та творити культурно - освітні й політичні організації.

Але наші вимоги йдуть далі. Як тільки до Києва прийшла чутка про революцію, організується Центральна Рада (7-го березня ст. ст.), яка об'єднує всі політичні, культурно-освітні й господарські організації, що в той час постали або вийшли з підпілля. Це дає Центральній Раді моральне право виступати революційним шляхом від імени українського народу з домаганням національно - територіяльної автономії України, тобто корінної зміни централїістичного ладу Російської Держави, встановленого її основними законами.

Цілий ряд українських національних маніфестацій не тільки в Україні, а навіть і в самому Петрограді під українськими національними прапорами підтримав цю вимогу. Всеукраїнські конґреси — Національний, два Військові та Селянський — з великим авторитетом заявили вимогу автономії України. Тут слід ще підкреслити, що II Військовий Конґрес — біля 2 000 делеґатів від 1.390.000 солдатів — відбувся революційним шляхом, бо всупереч категоричній забороні військового міністра Керенського.

Революційним шляхом зорганізовано два українські полки: Богданівський і Полуботьківський, не зважаючи на спротив адміністрації й громадських організацій.

I Універсал Центральної Ради проголосив революційно суверенітет Українського Народу; а на нього відгукнулися губерніяльні, повітові та сільські збори по всій Україні.

II Універсал зробив Центральну Раду та її Генеральний Секретаріят державноправними установами, що змушені були визнати навіть представники інших народностей в Україні й заявити свою підтримку та льояльність.

III Універсал проголосив революційним шляхом самостійну Українську Народну Республіку. Як самостійну державу визнали Україну не тільки національно - свідомі українці, а й т. зв. „малороси", „общероси" та національної меншості в Україні.

Так протягом півроку переведено не тільки українську політичну революцію, а й революцію в думках, поглядах і почуттях мільйонів людей. А спонтанна українізація народних шкіл там, де були національно свідомі вчителі? А самовільне постання 60 українських середніх шкіл. — хіба це не революція?!

Дехто не хоче признати, що III Універсал проголосив Україну самостійною державою. На якій підставі? Та ж у III Універсалі виразно сказано: „Однині Україна стає Українською Народною Республікою". Далі встановлюється територія нової республіки в згоді з волею українського народу, а не якоїнебудь чужої влади. Нарешті, сказав „До Установчих Зборів України вся власть творити лад на землях наших, давати закони і правити належить нам, Українській Центральній Раді і нашому правительству — Генеральному Секретаріятові". Таким чином встановлено всі ознаки державности: нарід, територія й влада.

У цьому ж універсалі оповіщено й день виборів до Українських Установчих Зборів і день скликання їх. А Установчі Збори встановлюють нові основні закони, тож і Українські Установчі Збори мали встановити суверенно основні закони для України, замість старих законів Російської імперії. А така зміна — акт революційний.

Так розуміла III Універсал Центральна Рада; так зрозуміло його все населення України. Так зрозуміли його й представники европейських держав. Уже при оголошенні III Універсалу були офіційно присутні представники французької та інших військових місій. А після його оголошення до Києва приїхали військові місії Англії, Франції, Італії, Японії, Румунії, Сербії й Бельгії (3-го грудня). На чолі їх стояли генерали, що означає їх важливість.

Перед Києвом, на станції Тетерево, їх зустріла українська почесна варта під проводом особистого адьютанта генерального секретаря військових справ; а в Києві, на залізничому двірці їх вітав командант Києва ген. Цицович з почесною вартою, в склад якої входили Українська Військова Школа, курінь Георгіївського Полку та Чорноморський Морський Курінь.

В грудні відбулися офіційні візити військових представників Франції й Англії і представлення ними писаних заяв про уповноваження, дані їм їхніми державами. Це було фактичне визнання Української Народної Республіки, як самостійної держави.

4-го січня н. ст. (22 грудня ст.ст.) відбулася урочиста церемонія офіційного прийняття ген. Табуї головою уряду Центральної Ради В. Винниченком в присутності генерального секретаря міжнародних справ О. Шульгина. Ген. Табуї з'явився вже не як голова військової місії, а як уповноважений комісар французького уряду в супроводі двох військових аташе: полк. Ваніо та полк. Денса і французького віце - консула Арке. У своїй промові він підкреслив, що уряд французької республіки призначив його своїм представником при уряді Української Народної Республіки.

Це був вислід упертої революційної боротьби протягом яких 9 місяців. Для Ірляндії це коштувало довгих років революційної боротьби, і не без пролиття крови, тільки в 1921 році Ірляндія нарешті здобула самоуправу, а в 1949, тобто через 28 літ — повну незалежність.

Навіть наші вороги, большевицький уряд у Петрограді, визнали Україну як самостійну державу де факто і де юре. Так, ультиматум, одержаний 17-го грудня 1917 р. від Ради Народних Комісарів, був підписаний головою уряду Леніним і комісаром закордонних справ Троцьким. Там виразно було зазначено: „Через це ми, Рада Комісарів, визнаємо Українську Народну Республіку". Це підтвердив Л. Троцький і під час мирових переговорів у Бересті 10-го січня (с. ст.). На тих переговорах українські представники виступали як делеґація самостійної держави на підставі III Універсалу. На цій самій підставі представники Німеччини, Австро-Угорщини, Болгарії й Туреччини підписали мировий договір з Українською Народною Республікою, як із самостійною державою, ще до виходу IV Універсалу.

Правда, у III Універсалі сказано про намір Центральної Ради допомогти, „щоб уся Російська Республіка стала федерацією рівних і вільних народів", але оскільки не прийшло до порозуміння з іншими народами, то до здійснення федерації не дійшло. Україна залишилася самостійною, ні від кого незалежною і ні з ким не зв'язаною.

На підставі III Універсалу Центральна Рада випустила перші українські гроші, цю ознаку державности. На всій території України населення прийняло ці гроші нарівні з тими, що були випущені царським урядом.

● **Визнавці Конфуція** на всьому Сході святкували 2.517-ті роковини народин того китайського філософа. Однак у Комуністичному Китаї тамошні „червоноґвардисти" ведуть тепер кампанію проти Конфуція і його навчань, називаючи його феодальним реакціонером.

Д-р Михайло Данилюк

БАРОМЕТР ЧИ ГОРОСКОП?

(IX конґрес УККА)

I

„Реве та стогне
Дніпр широкий,
Сердитий вітер
завива..."
Т. Шевченко

Нема нічого гіршого, як на вимогу капосних приятелів складати звіт про якийсь з'їзд, зокрема тоді, як вам приліплять табличку на грудях із гарною стрічкою делеґата, а з нею вимогу подати „об'єктивні" подробиці і висновки. Так, мов би ці справи не були суб'єктивними спостереженнями, а напевно об'єктивним протоколом двадцяти секретарів, надісланих ангельськими силами. А воно виходить, що кожна правда в нашому житті є таки суб'єктивною, а різних правд про останній конґрес УККА появиться в пресі чимало. Якщо ці правди дати прочитати приятелеві всі за один раз — консультація невропатолога необхідна. Це не тому, що ваш приятель її потребує для себе, а тому, що без неї годі розібратись в усіх правдах.

З'їзди і конґреси в нашому житті — це театр. Актори грають на сцені, а часами за кулісами, як у кого. Виконання різне, але в основ жанр завжди той самий — це драма з українського життя. На сюжеті такої драми люди пробують робити прогнози на майбутнє, вислід драми вважають за барометр погоди і негоди, а часами, вірячи в „абсолютну правду" гри акторів — вичитують гороскопи рожевих надій або морозних страхіть. Так, мабуть, буде й з останнім конґресом УККА. Для одних — це буде барометр осінньої негоди для інших — гороскоп рожевих надій, для третіх — це будуть факти, неприхорошувані факти, що різьбитимуть грядучі дні нашого громадського і політичного життя. А тим часом люди чекають інформацій та „об'єктивної" оцінки конґресу.

***

Можна написати власний протокол конґресу, але кому він цікавий? Можна, одначе, почати все „від початку" конґресу, який, на жаль, почався справді 7 жовтня. Яка шкода! Бо коли б він почався на три місяці раніше по кімнатах різних організацій, залях спільних засідань різних категорій українського активу, акторів і режисерів — тоді й самий конґрес можна б було відбути напевно за три дні і вибрати одноголосно не тільки президію але й соборні органи УККА.

А так кожний, „рятуючи Україну" на свій власний спосіб, робив власні приготування, щоб, борони Боже, ніхто інший не довідався і не прийшов на конґрес із власною рецептою. Рецепти ці, крім патріотичних задумів, мали ще одну прикмету: вони були спрепаровані з гіркотою гіршою від полину і призначені для політичного опонента. Демократія і боротьба думок — це річ прекрасна, але вона стає часами не дуже то вигідною, якщо її комусь насильно впихати у горлянку. Бо можна говорити про демократію в дії і демократію в насильстві, демократію у мудрому принципі і демократію в хитрій комбінації.

Початок конґресу чомусь нагадував пісню „Реве та стогне", і то не тому, що „кваліфікована більшість" делеґатів була голосною або тому, що т. зв. опозиція „стогнала" а просто із-за самої негоди і напруження, немов би справді під тон сердитого вітру. Відчувалось якусь невияснену стихію. Справи „формальні" забили половину дорогоцінного дня, а голоси, що пробували бути медіятором — лишилися „блідим місяцем", що „виринав і потопав"... Початок надав тону. Вибрано гарну президію, але якою ж кращою вона була б, якби її вибрано у поширеному складі. Та, виявилось, що впертість — велика річ. Ізза неї принцип демократії кваліфікованої більшости присутніх на залі виграв. Принцип же глузду, демократичної пропорційности і соборности, за яку так часто актори б'ють себе на сцені в груди — програв. Початок пісні розгорнувся на повну мелодію...

***

Були на конґресі гарні моменти привітань, промов, закликів, пропозицій. Питанням лишається — чи не могли вони бути кращими й будуючими для всіх, до останнього делеґата? Виявів національної солідарности, взаємної пошани, чемности і джентлменства ніколи не буде забагато. І нічим іншим, як виявом такої чемности, було ухвалення пропозиції президії конґресу привітати президента АБН, Я. Стецька, без ніякого спротиву делеґатів, які нічого спільного з цією організацією не мають. Але краще і будуюче виглядали б привіти, коли б найстарша політична установа, Державний Центр УНР в екзилі, дістала б також привітання. Чого не вистачило: такту, чемности, солідарности чи... відваги?

Стоїмо на порозі п'ятдесятиліття української національної революції, а з нею відновлення української держави. Про все говорили, навіть дещо посперечалися, що саме святкувати — революцію чи відновлення держави. Про одне забули: якої держави? Невже так важко зимовити три слова: Українська Народна Республіка? Не завжди у нас на з'їздах лишається важливішим зміст слова від цінности голосу. Дещо було так і на конґресі УККА. Часами залежало й від того, кого діючий в той час предсідник мав відвагу перервати, а кого ні.

Говорило чимало людей, і говорили гарно, але, щоб ілюструвати ситуацію, можна навести й такий приклад: Говорив старший, поважний пан, звичкою якого є говорити спокійно. І молоточок предсідника частенько стукав, і делеґати шуміли під стінами, хтось пропонував скоротити слово, і старший пан, опустивши окуляри на кінчик носа, поглянув спокійно на шумну залю і спокійно закінчив. Атмосфера на залі нагадувала слова пісні „додолу верби гне високі, горами хвилі підійма". Переважна кількість кваліфікованої більшости навіть не знала, хто говорив. Аж коли якась пані зацікавилась старшим паном уже на коридорі, їй хтось відповів, що це — голова Представництва УНРади передавав привіт від Державного Центру УНР. Старша пані чомусь почервоніла...

***

Нам таки потрібно в українському житті книжки „Гу із гу", себто „хто є хто", але — про наших політичних діячів. Бо то, кажуть, була кваліфікована більшість делеґатів і опозиція. А ось добитися до провідників тих „бльоків" — таки було неможливо. Як приходив скрутний момент у нарадах — не то голосу, а навіть шепоту поради або критичного розуму нікому було подати. Вас відсилали від одного до другого, п'ятого, десятого, а говорити не було з ким. З вами всі нараз говорили, якщо ви згоджувались голосувати за якийсь „бльок" або виступити за його „позиції".

(Далі буде)

Покоління полководців

Американський офіціоз Департаменту Армії „Армі Дайджест" в останньому випуску повідомляє про призначення полковника Елізабет Гойзінґтона директором Армійського Жіночого Корпусу (WAC). Розуміється, всякі призначення на пости у вищій військовій ієрархії не становлять ще переломової події. Одначе, в цьому випадку, в зв'язку з тим, — ми звернули увагу на рідке і незвичайне явище.

Як видно із життєписних даних, полк. Гойзінґтон служить у війську вже 24 роки, походить з типової військової родини, — покійний її батько був полковником активної служби в американській армії. В теперішній час — троє її рідних братів є полковниками активної служби. Це справжній феномен — в одній сім'ї четверо старшин з високими і однаковими рангами.

Їхня старенька мати, полковниця - вдова, втішається добрим здоров'ям і особливо радіє, коли полковницька громадка її дітей вітає її з днем народження. Самозрозуміло, що як добра мати хотіла б вона бачити всіх їх з генеральськими зірками.

На марґінесі додаємо від себе, що шлях до генеральської зірки важкий і кам'янистий. На жаль, полк. Елізабет Гойзінґтон генералом не може бути, бо для Жіночого Корпусу ще не установлено генеральської ранґи. Для синів - полковників шанса, розуміється, не виключена, — хоч і не кожний полковник може і мусить бути генералом. Шкода, що в американському війську не передбачені т. зв. „почесні" генеральські ранґи.

З. С.

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(96)

Гриць був зломаний, засоромлений! Гусак в одній хвилі перейняв і повторив ту мудрість, що коштувала його рік науки!

— Чому його до школи не давали? — подумав собі Гриць" (II, ст. 72-73).

До цієї групи Франкових творів треба ще додати оповідання „Микитичів дуб" (1880), в якому Франко зі щирою любов'ю малює долю нещасного „байстрюка" Митра, його матері і його тітки Напуди. Митро відчував своє приниження і не протестував проти цього, але деколи і він був на першому місці між хлопцями ровесниками, коли оповідав їм страшні та понурі казки, яких навчила його Напуда.

„В таких хвилях, коли довкола всі сиділи тихо і тривожно слухали оповідання, коли закляті царі, нещасливі діти, казочні звірі та палаци пересувалися немов живі поперед очима дітей, Митро оставався все однаковий і говорив таким рівним та холодним голосом, що нам від того голосу ставало ще страшніше" (ст. 45).

О. Білецький слушно називає це оповідання „одним із найдосконаліших творів Франка як з точки композиції, так і змалювання образів. Франко змальован Анну — Митрову матір та Напуду („Опудало") в 1880-му році, коли доля вже тяжко вдарила його. І тоді він побачив, що не сміє попадати в песимізм, коли на світі живуть такі люди, як герої „Микитичового дуба" — „скривджені та прокляті долею".

„І по довгих роках, коли й мене самого кинула доля в ту безодню, на дно суспільности, і змусила переживати хвилі, коли чоловік поневолі питає себе: „По що я живу? Чи варто жити, щоб приймати муку?" — на той раз виринули в моїй пам'яті ті мученицькі, давно забуті лиця. Ось вони, ті парії людської громади, ті без вини винуваті! І вони живуть, мучаться весь вік, без ясних споминів і без ясних надій, мов ті подорожні, що вийшли в дорогу в мрячний день і йдуть тою мрякою [illegible]. Вони минають зелені луги, цвітучі левади, плодючі сади і многолюдні села, минають тисячі красот і радощів і не бачать нічого, — бачать лише сіру мряку, сірі стовбури дерев та сірі непривітні лиця. І коли можна в них говорити про яке щастя, то воно хіба в тім, що не зазнали нічого кращого і не мають за чим тужити. І згадавши те їх життя, я почув докір у серці, що посмів рівняти свою долю з їхньою, і той гіркий докір був мов хіновий порошок хворому на пропасницю: він гіркий, але проганяє пароксизм" (II, 61-62).

До цієї групи Франкових творів належить оповідання „Яндруси", про яке ми вже знаємо, що це частина повісти „Лель і Попель", і що там виступають близнюки Калиновичі — Владко і Начко.

***

Франко боровся за національну і соціяльну справедливість свого народу, але він не плакав у своїх творах, а, як сам підкреслив, бажав „знайти поезію та красу в людськім житті". І це йому вдавалося.

Франко написав кілька творів про панщизняні часи в Галичині та про знесення панщини. До цієї групи належать оповідання „Різуни", „Герой поневолі", „Гриць і панич", „Панщизняний хліб", повість „Великий шум" та довша поема „Панські жарти".

У передмові до збірки „З бурхливих літ" (1903) автор признається, що оп. „Різуни" основані в першій мірі на оповіданні мойого покійного батька, який не раз, хоч і загально, згадував про переполох, зроблений на Кальварії приходом великої громади мазурських різунів весною 1846 р. Оттим то перший нарис цього оповідання у віршовім обробленню входив у склад поеми „Панські жарти", заснованої також на батьківських оповіданнях" (IV, Б, 219). Пізніше автор знайшов в архіві В. Федоровича лист сучасника, в якому описано відпуст на Кальварії (біля Перемишля, куди ходили пішки українські селяни з найближчих повітів, а навіть львівські міщани — Л.Л.).

„Різуни" написані у формі листа Маньки з Городецького передмістя у Львові до Касі з Янівського передмістя. Манька оповідає про побут на Кальварії і вкінці описує паніку, яка виникла внаслідок вістки, що на Кальварію йдуть польські мазури з околиць Ряшова, щоб там просити прощення за гріхи, доконані 1846 року під час т. зв. мазурської різні панів.

Нараз почулися тривожні окрики:
— „Різуни! Різуни! Різуни йдуть!

Ніколи, як живу, не чула ще такого вереску, не бачила такої страшенної картини переполоху. Подумай собі: двадцять, а може й тридцять тисяч народу, розсипаного по цілій горі, по долинах, по стежках та закутинах, — усе те нараз верещить, мечеться, зривається кудись утікати, б'ється одне об одне, мішається, блудить у вечірній сутіні, шукає одне одного і губить одне одного".

Під час того замішання сталася неморальна подія між панною Юлькою і паном Броніславом, який хотів пізніше її відпекатися, але це не вдалося. Панна Юлька хвалилася після щасливого закінчення цієї пригоди:

— А що! — каже. — Мудро я спіймала того вітрогона? Не бійся, я все обміркувала! Я знала дуже добре, що роблю. А він падлюка! Чи бач, відпиратися почав! Але я йому задам! Я його маю тепер в руках. Буде він у мене тонко свистати! (IV, Б, 212)".

(Далі буде)

ПРОТОКОЛ

26-ої ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

що відбулася в готелі „Шерман Гавз" в Шикаґо в тижні від 16-го до 21-го травня 1966 року

(8)

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЕРА ІВАНА ІВАНЧУКА

(Продовження)

Для УНСоюзу велике значення мають особливо ж справи молоді, тієї молоді що про неї кажеться, що вона є нашою будучністю. За минулих п'ять років в українській діяспорі сталися три великі події: відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вінніпеґу і Вашингтоні, інсталяція Митрополита Йосифа Сліпого на четвертого українського кардинала, як також зближення між українцями католиками і українцями православними. Ці події мали великий вплив на нашу українську молодь обох віровизнань. Вони переконали також частину нашої молоді, що спільними силами можна зробити дуже багато, та що світ визнає українську націю. В час, коли споконвічний ворог України нищить українську культуру й вивозить українців з їх рідних земель і коли ряди українців у вільному світі з кожним днем рідшають не тільки через смерть, але й через мішані подружжя, асиміляцію тощо, нам членам Українського Нар. Союзу треба призадуматися над способами збереження нашої молоді для українства і продовження існування української діяспори у вільному світі. З певністю можна сказати, що в українських забезпеченевих Союзах, в молодечих організаціях, в українознавчих школах охоплено тільки яких 25 до 30% нашої молоді, а 70 до 75% не має, поза домашнім вихованням ніякої опіки і засуджена на пропаще. Саме тому УНСоюз, як найбільша світська організація українців православних і католиків, повинен призадуматися на цій конвенції над методами, як зберегти нашу молодь.

Ще перед закінченням мого звіту, хочу зробити декілька завваг - суґестій для учасників нашої конвенції, а саме:

1. УНС повинен негайно закупити або побудувати нове приміщення для Канцелярії УНС і Видавництва „Свобода", бо теперішнє приміщення уже замале і невистачальне для всіх працівників.

2. Рекордовий секретар повинен частіше влаштовувати секретарські курси для вишколювання добрих знавців асекураційної справи.

3. Статутова Комісія дуже мало змодернізувала Статут і Правильник УНС; я сподівався, що ми вже будемо вибирати директорів, які з-поміж себе виберуть Екзекутиву — так, як це є в великих забезпеченевих чи інших установах. В такій системі дирекція мала б мати більше прероґатив.

4. Щодо резерви, яка перевищує вже 7 000 000 долярів, я б радив не розводити над нею дискусії, бо нема великих можливостей, щоб ми ці гроші могли використати так, як ми цього хотіли б.

5. Треба доконче подбати про більше число обласних організаторів, які б допомогли місцевим секретарям й організаторам доповнити знання асекураційної справи. Чим краще секретар розуміє цей „бизнес", тим краще він може з'ясувати всі основні користі грамоти.

Припускаю, що всі учасники цієї Конвенції читали мої звіти з річних засідань і напевно змогли ствердити, що не зовсім були прийняті мої завваги про подавання членами Екзекутиви звітів із їхніх поїздок на запрошення якихось громад чи для відзначування ювілею якихось Відділів. Короткий звіт з такої поїздки допоміг би багато майбутнім урядовцям, бо вони знали б, якщо їм прийде черга їхати до даної місцевости, громади чи відділу, як їм виступати, що говорити і яке становище займати до даної проблеми. Це практикується в багатьох американських установах. Контрольна Комісія звертала увагу членам Екзекутиви на корисність таких звітів, але це досі ще не практикується платними членами Екзекутиви. Може варто було б такий обов'язок встановити і в Статуті.

Перевірка майна УНСоюзу професійною фірмою бухгалтерів „Ернст енд Ернст" відтяжує подекуди Контрольну Комісію і дає більше ґарантію, що у фінансовому департаменті все в порядку. Бо так основно перевірити, як це робить названа фірма, грошеве діловодство УНСоюзу нашій Контрольній Комісії неможливо. Тому Контрольна Комісія має більше можливостей перевіряти основніше рекорди, рух членів, стан Відділів і їх працю та інші ділянки, пов'язані з господаркою УНС.

Закінчуючи мій звіт, хочу ствердити, що мої критичні завваги в цьому звіті, як й у звітах, які були друковані у „Свободі", чи ті, що були зроблені Контрольною Комісією, не були висловлені на те, щоб комусь дорікати, але для добра справи, для користи УНСоюзу. Я почуваюся до обов'язку, як контролер, відкрито оказати правду, щоб знали всі урядовці і члени УНСоюзу.

В доповненні до свого друкованого звіту головний контролер Іван В. Іванчук прочитав наступні завваги в англійській мові:

"Mr. Chairman and Fellow Delegates:

In addition to my report which is published in Ukrainian, I would like to add a few things that have transpired since that report was printed.

I have attended a UNA bowling tournament in Aliquippa, Penna. In my humble opinion the tournament was a success. The hard work that Supreme advisors Helen Olek, Andrew Jula, and Bill Hussar put into this affair was not in vain. I am convinced that this Convention will seriously consider a revival of sports activities as UNA has had in the past and will set up a budget for that cause.

I would like to bring out briefly a few points for your consideration at this convention which I think concern those of you who cannot read Ukrainian fluently.

1) That the future executives publish brief reports in English — this English report being a summary of the report written in Ukrainian.

2) That the Ukrainian Weekly be published in different format and with more material about social and sports activities in our branches and communities and about Ukrainian life in general. The Convention issue of the Weekly is a perfect example of what the Weekly should always be like.

3) That at least 4 issues of Veselka be printed in Enklish so that those children who don't read Ukrainian will become interested in Ukrainian culture, literature, and history and may in this way be encouraged to learn Ukrainian and will become active in Ukrainian community life,

4) That the executive office encourage, promote, and subsidise sports activities — with an appropriate Sports Director.

5) That the newly elected Supreme Body see to it that a new Home Office is either purchaced or built within 2 years.

6) That the UNA promote and purchase a small „Soyuzivka" in those localities that are capable of operating one for the benifit of their members.

7) Encourage American-born youth to attend the Ukrainian Cultural Courses at Soyuzivka. And that the educational program should be more oriented towards the youth who have a limited command of the Ukrainian language.

7) I am of the opinion that we should adopt a more modern method of electing the Supreme Governing body of UNA. We should elect a certain number of people to the Board of Directors. This Board would, in turn, elect an Executive Board .And if any of the paid executives does not properly fulfill his duties, he may be replaced by a competent Executive Board member. In a case of incompetency, we would not have to wait 4 years to remove an executive from office.

Finally, please do not hesitate to ask questions concerning this report and the reports of the other members of the Executive Board, so that any misunderstandings or disagreements may be clarified and settled before the close of this convention."

Вкінці головний контролер Іван Іванчук звернувся до делеґатів, щоб вони тут на залі нарад ставили питання про різні сумнівні чи спірні справи, щоб їх тут поладнати, а не в коридорах готелю. Він дальше сказав: „УНСоюз потерпить, коли ми не зробимо тут цього і коли буде незгода в Екзекутиві УНСоюзу. Ми мусимо тут все довідатися і ми мусимо бути тут суддями. Може тут йдеться про конфлікт думок, чи конфлікт особистостей, які не шкодять інтересам УНСоюзу. Ми мусимо мати Екзекутиву, яка зможе і мусітиме працювати для добра організації і її членів."

Подякувавши членам Головної Контрольної Комісії за їхні друковані та усні звідомлення предсідник Конвенції Іван Фляс заповів приступлення до наступної точки порядку нарад Конвенції, а саме до звідомлень членів Головної Ради. Він покликав першого до звітування головного радного Богдана Зорича.

ЗВІТИ ГОЛОВНИХ РАДНИХ УНСОЮЗУ

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО БОГДАНА ЗОРИЧА

Чотири роки праці на якомунебудь відтинку життя це доволі довгий промежуток часу. За 48 місяців свого творчого етапу людина мусіла пережити багато важливих моментів, вона ставила нераз себе на пробні іспити різних децизій, від яких залежав успіх або провал здійснення випрацьованого пляну. Немає, мабуть, людини, щоб не переживала великих зрушень своєї душі, коли доводилось їй творити радісні і гарні діла, реалізувати корисні постанови для добра свого й загального, немає теж людини, яка не боліла б провалами справи, невдачами і ударами, що їх так часто перед нею висуває час.

Здавати звіт із проробленої праці за повних чотири роки часу — це скоріш старатись накреслити і змалювати на конвенційній союзовій асамблеї всі важливіші моменти, замітніші епізоди, союзові дати, в яких мені припадала роля дійового чинника, що мусів теж і серед непригожих ситуацій розбудовувати союзове життя в Канаді, пропаґувати, переконувати й прихильно наставляти до УНСоюзу ті середовища, серед яких доводилось проробляти організаційну працю. Зроджується бажання описати колись у популярній аналізі всі переживання союзового оперативного робітника, що горить своєю працею, снує казкові візії про велику розбудову своєї організації, про включення в її активні ряди всього свідомого українського елементу з теренів практичної дії УНСоюзу, а який водночас, спаливши безліч своєї енерґії, інколи заломлюється на своїй позиції внаслідок браку зрозуміння українською спільнотою ідей, які він з таким запалом голосив та з великою посвятою переконував усіх тих, що ще сьогодні стоять осторонь від Українського Народного Союзу, усіми вже визнаної найсильнішої передової економічно-господарської і національно-громадської організації поза кордонами рідної Батьківщини.

26-та Конвенція УНСоюзу відбувається у цьому самому році, коли всі українські організації в Канаді із своїм КООРДИНУЮЧИМ ЦЕНТРОМ КУК у проводі, підготовляються до гідного відзначення 75-ої річниці поселення українців Канади. Історія українських поселенців у Канаді, а опісля їхнє змагання за своє існування серед чужого оточення, серед дикої холодної природи, серед безжалісного світу й впродовж75 років безперервного змагу — подивугідні досягнення нашої етнічної групи, найбільш динамічної в Канаді, це історія, яка ще жде на свого талановитого автора, бо вона - це виїмковий історичний процес пересадженого з рідної землі народу на чужу землю, якій український плуг дав цивілізацію, а праця і знання української спільноти в Канаді розбудовують всі ділянки державного, культурного і господарського життя нової країни.

Це немаловажний факт і для нашої інституції, це радше велика запорука для УНСоюзу, для майбутнього його росту, його розбудови. Стан союзового балянсу з його цифрами членів і майна по стороні активів УНСоюзу в Канаді не може бути жадною перешкодою рік-річно випробовувати такі методи праці, виготовляти такі пляни, стосувати таку тактику і в кінці включити до оперативної організаційної союзової дії в Канаді стільки добрих робітників, щоб Канада зі своїми українськими резервами стала дійсно сильною остоєю УНСоюзу на американському континенті і тим самим уможливила йому виконати великі історичні завдання для української культури, науки і мобілізації українських сил. Виходячи з такого заложення, канадські делеґати і я з ними, як член Гол. Уряду УНСоюзу, хоч нас не багато, але ми відчуваємо великий свій обов'язок разом змагатись за прискорений ріст УНСоюзу, відчуваємо свою ролю і відповідальність за український характер УНСоюзу, тому з повною серйозністю зачинаю звітувати.

А. Організаційна праця.

Впродовж чотирьох років я зорганізував 446 членів, виповнив для усіх власноручно аплікації і переслав їх до головної канцелярії УНСоюзу. На кожен рік у пересічі я організував 111 нових членів, бо уважав і досі уважаю організаційну працю за найвідповідальнішу і найважливішу для кожного союзового робітника й урядника.. Організаційна праця — це рівночасно й найважчий змаг за ріст, розбудову і за саме існування УНСоюзу. Виходячи з таких міркувань, я за дві каденції свого членства в Головному Уряді УНСоюзу, приєднав точно 1055 членів із понад двомільйоновою забезпеченевою сумою.

Коли до цих цифер ми добавимо ще мої організаційні поїздки в терен у безмежні простори Канади включно до степової провінції Манітоби, то перед нашими очима на всю ширінь виринає повний образ покладеного труду для виконання великих завдань УНСоюзу серед української спільноти в Канаді. Виринають відвідані мною місцевості: **Манітоба:** Вінніпеґ, Давфін і Елма. Три тижні доводилось боротись за союзові результати й у висліді УНСоюз не тільки занотував гарні здобутки, але теж від цієї організаційної моєї поїздки включився до активної праці над ростом УНСоюзу на Заході Канади мгр. І. Геврик, сьогодні голова Обласної Управи УНСоюзу в Західній Канаді і секретар Відділу 445 у Вінніпеґу. Він своїми організаційними досягненнями доказав, що й у Манітобі, а передусім у Вінніпеґу, почало несподівано пульсувати союзове життя, почало збільшуватись членство, почав УНСоюз входити до українських родин у Манітобі.

Онтаріо: Кенора, Форт Вілльям, Порт Артур, Садбури Оттава, Кінґстон, Ошава, Гемилтон, Ґрімсбі, Ст. Кетеринс, Ніяґара Фаллс, Чатам, Лондон, Ґвелф, Торонто — це місцевості, куди виїздив я чи то в характері організатора чи доповідача. До деяких із вичислених місцевостей їздив я кількакратно, але скрізь доводилось мені виступати як союзовий організатор, пропаґатор, доповідач на союзових чи суспільно-громадських імпрезах, а вкінці як інструктор для тих секретарів, що моєї помочі потребували.

Квібек: Монтреаль відвідував я за час останньої каденції багато разів. У цьому місці УНСоюз переводив влиття Т-ва „Самопоміч" у свою систему, але ціла трансакція вимагала дуже довгого часу, багато праці, безліч зустрічей, правних передумов і щойно у вересні 1965 року „Самопоміч" об'єдналася з УНСоюзом. Крім цього їздив я туди на Збори Округи чи на самі зустрічі з членами Окружної Управи, на яких обговорювано питання організаційної праці й оживлення УНСоюзу в таких Відділах, у яких секретарі є з різних причин мало активні.

До організаційної ділянки треба вчислити такі мої заанґажування як: організація вишкільно-секретарського курсу в Торонто в днях 16-го і 17-го березня 1963 р., організація і активна участь, звичайно з програмовими доповідями, на кожнорічних загальних зборах Торонтської Округи, яка постійно змагається з такими великими Округами як: Шикаґо, Філядельфія і Ню Йорк і хоч числом зорганізованих нових членів двом першим не дорівнює, то висотою забезпеченевої суми побиває рекорди й займає почесне місце.

Організаційна ділянка є така різновидна і така багата своїм змістом, що про неї можна б було дуже обширний написати трактат, але конвенційне звідомлення члена Головного Уряду УНСоюзу мусить багато цікавих моментів пропустити з уваги саме на синтетичність звітування. Балянс моєї організаційної праці впродовж останніх чотирьох років у загальному я накреслив і кожна об'єктивна людина, а тим більше кожен союзовий діяч та кожен конвенційний делеґат, читаючи моє звітування, своїм досвідом доповнять собі образ великої праці і енерґії, що їх треба було затратити при розбудові майже пів тисячі нових членів.

Б. Пропаґандивний відтинок.

Кожна ідея, найкращі слова, найнебесніші теорії ніколи не оживлять людських душ, не запалять своїм полум'ям людських сердець, коли не матимуть своїх речників, носіїв, своїх пропаґаторів. Майже кожна повноцінна громадська людина переживає в житті моменти занепаду, кризи, знесилля, коли захитується віра у власні сили і цей відповідальний момент вимагає стимулу, піднесення і розквіту сил, коли тебе окрилюють надії і віра в життя. Союзовий робітник, урядник, організатор, член Головного Уряду мусять усвідомити собі, що стимулюючим чинником до життя, росту і розбудови великої його організації має на кожному кроці своєю поставою і своїм словом бути він. Ця ділянка вимагає обережного підходу, розумного слова, логічної арґументації і переживання свого власного слова.

За час звітування, тобто за повних чотири роки моєї праці в УНСоюзі, мені доводилось багато разів виступати із пропаґандивними доповідями про УНСоюз. Говорив я про нього з нагоди різних вітань Крайових З'їздів, Конференцій, Ювілеїв, говорив у радіопередачах безпосередньо до мікрофону, накручував своє слово про УНСоюз на тасьму, говорив на союзових зустрічах і святкуваннях, їздив з окремими доповідями по Канаді: Торонто, Ошава, Форт Вілльям, Вінніпеґ, Ґвелф, Гемилтон, Ст. Кетеринс, Садбури. Запрошений до Сиракюз і Шикаґа в ЗДА мав я головні доповіді на союзових святкуваннях і всі ці більші чи менші мої доповіді, вітання чи виголошувані слова на різних імпрезах не тільки союзового характеру, але теж на імпрезах суспільно-громадських організацій, були пропаґандивним чинником, який популяризував ідею УНСоюзу, його передову ролю, його національну вартість. Пропаґандивна ділянка УНСоюзу мене завжди живо цікавила, їй віддавав я багато свого часу, бо постійно треба було і треба буде в майбутньому піднаходити нові кличі, змінювати тематику, виготовляти доповіді з новою арґументацією.

В. Громадська праця і репрезентація.

В програму звітувань кожного члена Головного Уряду УНСоюзу входять теж звітування із суспільно-громадського сектора і репрезентаційної ділянки. Коли репрезентаційну активність члена Головного Уряду УНСоюзу можна би окреслити як його зовнішні виступи на публічному форумі чи його зустрічі із відповідальними чинниками політики, науки, мистецтва, та знову здефініювати розуміння громадської праці члена Гол. Уряду є доволі важко. Важко не тому, щоб суспільно-громадський сектор не мав свого окреслення, але тому, що інколи помилково можна підтягати звичайні громадські обов'язки, як спеціяльну упривілейовану громадську активність. Присутність на Шевченківських святкуваннях чи на Днях Державности й Соборности є обов'язком кожної свідомої української людини і тому не можна таку присутність враховувати по стороні громадського навантаження.

Річ ясна, коли конкретно йде про мою громадську працю, то вона проявляється у моїй участі й організаційній ділянці культурних імпрез, виховних осель, виголошуванні доповідей на Шевченківських Академіях, святах Героїв, 1-го Листопада. За час останньої каденції я, будучи культ.-освітнім референтом Філії УНО в Торонто, підготовляв з 1962 р. майже всі культурні імпрези драматичного і музично-хорового мистецтва, відповідав за дитячу відпочинково-виховну оселю в Гакстон, над озером Сімко, де впродовж 6-ти тижнів 175 українських дітей серед свіжого повітря присвоювали собі багато знань із української бувальщини. Слід підкреслити, що ми старались дати дітям оригінальну форму табірного літа, щоб не наслідувати таборів інших молодечих організацій і тому цей творчий етап нашої праці мав певні контурні експериментні форми.

Крім цього мене живо інтересували всі важливіші проблеми, які обговорювано на студійних конференціях, з'їздах, доповідях. На таких імпрезах, якщо в мене був час, я завжди був присутній.

Репрезентація — це доволі складна функція, коли брати її як зовнішній престижевий виступ головного члена УНСоюзу на публічному форумі або як момент складання візити передовій чи визначній людині. Мені доводилось у місті свого перебування, в часі моїх організаційних поїздок, серед різних ситуацій репрезентувати УНСоюз багато разів. З-поміж безлічі репрезентацій за чотири роки, треба відмітити репрезентування УНСоюзу разом із представниками других українських організацій в дні 10 листопада 1964 в будинку онтерійського парляменту в Торонто у прем'єра Джансона Робартса, який попросив представників усіх українських організацій до одної із заль свого парляменту, щоб з ними ввійти в контакт і з'ясувати їм важливіші напрямні своєї політики. Зустріч із міністром Федерального Кабінету П. Гелієром і вручення йому нашої англомовної Енциклопедії належить теж до замітніших репрезентаційних днів.

Цей відтинок може виказатись довгим списком дат, організацій, людей і місцевостей, які 48 місяців виказували потребу мого виступу чи тільки моєї присутности, як головного радного УНСоюзу. Зайвим було б все це вичисляти, бо про них звітував я кожного року на річних засіданнях Головного Уряду УНСоюзу.

Г. Представництво перед канадійською владою („Чіф ейджент"):

Уже впродовж 6-ох років виконую функцію представника УНСоюзу перед канадійською владою і на моє прізвище Забезпеченевий Департамент із Оттави надсилає всі асекураційні аплікації, урядові письма, виказн, інформації, нові постанови і нові рішення. Провінційні асекураційні департаменти надсилають свої інформаційні повідомлення і різні виказн, які треба не тільки зберігати, але й із ними запізнаватись. Про всі інвестиції УНСоюзу в Канаді повідомляється листами „чіф ейджента", а на всі грошові депозити в канадійських банках, дотичні банки надсилають свої місячні викази і звідомлення із фінансових операцій УНСоюзу в Канаді. Увесь капітал Канадійських союзівців і все їхнє майно є забезпечене різними державними інвестиціями і ґарантовані канадійською владою.

Всі чеки УНСоюзу крім членів Екзекутиви підписує „чіф ейджент", бо такого підпису вимагає асекураційний закон у Канаді. Так само „чіф ейджент" підписує річні звіти, на яких підпис представника мусить бути леґалізований нотарем.

Асекураційний Департамент, користаючи із законного права перевірки асекураційних компаній і братсько-забезпеченевих організацій, висилає своїх контролерів, які докладно перевіряють фінансову господарку й політику УНСоюзу в Канаді, із своєї контролі виготовляють свої звідомлення, в яких зазначують свої завваги та ставлять до УНСоюзу вимоги Асекураційного Департаменту. Перевірка відбувається в канцелярії канадійського представника УНСоюзу і він саме дає їм до провірки все книговедення, картотеки морґеджових чи індивідуальних позичок, банкових депозитів та готівкових вплат.

Фінансовий Департамент УНСоюзу є у постійному кореспонденційному контакті зі своїм канадійським представником. Цей департамент виготовляє у своїй головній канцелярії викази різних вплат, виповнює сторінки фінансового журналу, надсилає картотеки членів, що затягнули на свої грамоти позички, пересилає банкові викази і звідомлення, а „чіф ейджент" має знову все те повписувати до загальної книги з поодинокими рахунками і на час вписувати до картотеки позичок нові вплати, чи нові позички.

Ця ділянка є в моїй праці відповідальною ділянкою і її завжди стараюсь провадити в належному порядку включно до висилання відділовим секретарям у Канаді кожного місяця членських книжечок і відзнак, які негайно висилаю в терен після одержання із головної канцелярії.

Функція представника УНСоюзу перед канадійською владою вимагає теж готовости посвятити багато дорогого часу на те, щоб свій пост виправдати й свій обов'язок виповнити бездоганно.

Г. Канадійська Канцелярія.

Останній розділ моїх обов'язків, моєї дії і мого заінтевенції в Ню Йорку фукції „директора канадійської канцелярії" з правом брати участь у таких засіданнях Екзекутиви УНСоюзу, на яких у програму нарад входять союзові канадійські справи або коротше сказавши, УНСоюз у Канаді.

Канадійська канцелярія і новий пост директора канадійської канцелярії не знайшли повністю зрозуміння навіть у деяких керівних чинників УНСоюзу і ці дві тісно зв'язані назви інколи викликають контроверсійність поглядів на саму суть справи та на саме існування такого канадійського чинника.

Про потребу існування координуючого чинника в Канаді говориться уже на річних засіданнях Головного Уряду УНСоюзу впродовж 7-ох років, про неї говорено на останній конвенції і прийнято відповідні резолюції, накреслено ширшу інтерпретацію Канадійської Канцелярії, поставлено навіть певні супроти неї і її директора конкретні вимоги, але до сьогодні не розв'язано основного питання для цієї канцелярії, від якого залежить вся організаційна справність, дія, пляновість праці й розвій УНСоюзу в Канаді. Цією фундаментальною справою є реферовані мною на річному засіданні Головного Уряду УНСоюзу в травні 1965 року „Побажання, рекомендації і резолюції союзової Канади", які говорять:

„Основним завданням усіх союзовців у ЗДА і в Канаді є докласти всіх зусиль для вдержання УНСоюзу міцною, одноцілою, сильно скоординованою фінансовою і громадською організацією, очолюваною одним кваліфікованим керівництвом.

Для кращого адміністрування союзовими кадрами, для частішої контрольної дії, для приспішення збільшення членства УНСоюзу в Канаді, для виконування реально-практичної, скоординованої організаційної праці в цілій Канаді, специфіка канадійського терену вже сьогодні вимагає забезпечення для Канади такого координатора, який би мав право екзекутивного члена, брав участь у засіданнях Екзекутиви, а надівсе він мусів би віддатись усеціло УНСоюзові в Канаді як головний його „менаджер".

Маючи до диспозиції підшуканих організаторів різних ступенів, відділових секретарів, Окружні і Обласні Управи, такий керівний координатор був би в спромозі накреслений плян праці виконати самому і допильнувати його виконання другими організаційними союзовими силами. Ці думки відносилися б до найближчої майбутности, а коли мова про пройдений етап моєї праці на тому пості, то він позначався різними етапами праці, різними плянами організаційних поїздок, союзових з'їздів, вишкільних

курсів, репрезентаційних виступів, пропагандивних доповідів і адміністраційно-канцелярійної праці.

Канадійська Канцелярія УНСоюзу впродовж свого існування від 1 вересня 1959 року сповняла не тільки престижеву ролю в Канаді й закріплювала авторитет УНСоюзу на канадійському терені, але вона виконувала функцію контактного чинника союзового життя і праці і була великим допоміжним чинником у здійснюванні організаційних завдань союзових організаторів. В своїй праці я, як директор Канадійської Канцелярії, їздив на засідання Екзекутивного Комітету УНСоюзу до Джерзі Ситі або на „Союзівку", докладно звітував із своєї проробленої праці, звітування свої у формі еляборату залишав у головній канцелярії, випрацьовував пляни союзової дії на майбутнє, обговорював і устійнював з членами Екзекутиви всі питання союзового життя в Канаді та багато присвячував часу проблемі підшукання добрих організаційних сил, без яких усі плянування залишаться тільки теоретичними пропозиціями.

Д. Закінчення.

Маючи за собою досвід безперервної 11-річної праці в УНСоюзі, справуючи функцію секретаря одного з найбільших, а фінансово найсильніших Відділів у цілій системі УНСоюзу, будучи органзатором і головним радним, виконуючи обов'язки директора канадійської канцелярії і представника УНСоюзу перед канадійською канцелярією і вкінці, **забезпечивши** близько 1,500 нових членів, яких забезпеченева сума доходить до 3,000.000 (трьох мільйонів) дол., уважаю, що свої союзові обов'язки я виконував за своїми силами чесно й сумлінно. Свій звіт кладу на папері перед найвищим союзовим парляментом, якою є 26-та Конвенція УНСоюзу в Шикаґо, а всіх конвенційних делеґаток і делеґатів, усіх членів Головного Уряду УНСоюзу прошу прийняти його як справжній баланс мого труду і змагань на просторах Канади за ріст, розбудову та за майбутнє УНСоюзу в цій країні.

Високоповажані Пані і Панове! Хочу закінчити своє звітування таким творчим акордом і гарячим проханням. Як кожного року передше, так і сьогодні перед нашими очима особливо гостро на всю ширінь виринає проблема росту Українського Народного Союзу — найважливішої української інституції у вільному світі. Правильне вичуття сучасної доби, яка не толерує застою або повільно-інертної дії, спонукає нас призадуматись над введенням основних змін в організаційній ділянці УНСоюзу і пристосувати їх до вимог асекураційної конечности. Така глибока застанова і Ваше прихильне ставлення до наших союзових турбот прискорить рішуче розв'язку складної саюзової проблеми в Канаді для добра, величі й приспішеного росту самого УНСоюзу та української спільноти поза межами України.

До свого друкованого звідомлення додав головний радний Богдан Зорич наступні завваги:

„Як директор Канадійської Канцелярії і головний радний з Канади я хотів би пригадати Конвенції, що питання Канади було темою нарад річних засідань і попередніх Конвенцій, але нічого конкретного в тому напрямі не було вирішено. Коли ж взяти під увагу факти, що українці Канади беруть активну участь в політичному житті Канади, в її культурному та освітньому житті, можна для порівняння ствердити, що канадійські українці не відіграють такої поважної ролі в житті нашого УНСоюзу. Ми знаємо, що українці Канади беруть участь в розбудові УНСоюзу в останніх роках та що в Канаді жде на УНСоюз велика будучність. Я думаю, що прийшов час на конкретні пляни розбудови УНСоюзу в Канаді. Цю проблему треба розв'язати через відповідний вклад капіталу в союзову працю на терені Канади, відповідний організаційний апарат, та через відповідну зміну статуту УНСоюзу, в якому відповідне і належне місце було б признане Канаді".

Привіт Мейора Шикаґо

В цьому місці слово головного радного було перерване, бо на залю нарад ввійшов мейор міста Шикаґо Річард Дейлі. Предсідник Конвенції привітав мейора та представив його делеґатам, після чого мейор виголосив короткий привіт. В ньому мейор Шикаґо щиро привітав делеґатів Конвенції і заохочував УНСоюз відбути одну із чергових Конвенцій знову в Шикаґо, щоб це місто не мусіло ждати на таку визначну подію американських українців знову 72 роки. Він говорив з признанням про вклад українців в життя його міста, їх школи та церкви, як і про те, що українці купують та будують ґарні доми в Шикаґо і вдержують їх у взірцевому порядку, так що місто і його мешканці гордяться своїми українськими мешканцями і сусідами. Вкінці мейор висловив признання українцям, які дбають про збереження своїх культурних надбань і традицій, бо цим вони скріплюють та збагачують американське культурне життя. Вірю, — сказав мейор Дейлі, — що прийде час, коли український нарід заживе свобідно серед вільних народів світу.

Привт мейора прийняли делеґати оплесками і вставанням з місць. Під оплески делеґатів мейор Дейлі вийшов зі залі в супроводі членів Конвенційного Комітету.

Продовження завваг гол. рад. Б. Зорича

Тоді головний радний Богдан Зорич приступив до закінчення завваг до свого Конвенційного звіту:

„Щоб розбудувати УНСоюз в Канаді в числі членів і фінансово, як і теж як провідну культурну установу, ми потребуємо помочі. Ми стараємося продовжувати нашу працю для УНСоюзу в таких умовинах, як це вже було впродовж багатьох років, але ми почуваємось не рідними дітьми, але пасербами Батька-Союзу. Тому й ми апелюємо до Вас, ми просимо Вас про те, що вважаємо конечним для відповідної праці та кооперації праці УНСоюзу в Канаді. Ми віримо, що для поступу в Союзовій праці на терені Канади і для росту членства нам потрібно мати в складі Екзекутивного Комітету представника Канади. Тому ми просимо піддержати нашу пропозицію перевести відповідну зміну в статуті УНСоюзу".

Предсідник Конвенції Іван Флис подякував головному радному за звідомлення і тоді до слова в справі формальній зголосився д-р Михайло Данилюк, делеґат 385 Відділу. Він запропонував Конвенції вислати привітальну телеграму Митрополитові Української Православної Церкви в ЗДА Іоанові Теодоровичеві. Делеґати одобрили цю пропозицію одноголосно бурхливими опесками.

Після цього предсідник Конвенції Іван Флис попросив до звітування головного радного Ярослава Гука:

RUSSELL HUK, SUPREME ADVISOR

Mr. Chairman, members of the Supreme Assembly, fraternal brothers and sisters of the Ukrainian National Association.

It is indeed a great pleasure, honor and privilege to be able to come here before you on my second term as Supreme Advisor.

Eight years ago I came to you at the Cleveland Convention and asked for your support to elect me as one of the members of the supreme assembly. Four years ago I asked for this same support at the convention in New York. At both conventions I received your support and was elected to the post of Supreme Advisor. For this, fraternal brothers and sisters, I thank you.

At both these conventions I expressed my views toward the Ukrainian National Association and toward the Ukrainian people, and the advancement of the Ukrainian cause. It has always been my contention that to be a good officer of the UNA you must first be a good Ukrainian. Not only to call yourself one, but to feel this from the bottom of your heart and to show it in your actions and your deeds.

During the past four years in office I have attended all but one State UNA meeting. I have attended all functions of the UNA that I was asked to attend. To list all of them would be take up too much space, and these reports are made and published annually.

I promised you at the convention that I would do everything in my power to have certain changes made, such as new type and better policies that are more modernized; bigger dividends and more benefits for secretaries and the aged; new modernized rate books and more secretarial courses. This I am happy to say to you has been done, as you well know. It is quite evident to all of us that many more changes must and will be made. I feel myself, and I am sure my fellow officers do likewise, that the UNA must not and will not be second to any other fraternal group. It is imperative to you, fraternal brothers and sisters, to see to it that we as Ukrainians never let our guard down for one moment, but keep striving for a bigger and better UNA.

Thank you for this opportunity for speaking my piece, and I sincerely hope that I will be able to serve you as you would want me to serve you for the coming four years.

В доповнення до свого друкованого звіту головний радний Ярослав Гук висловив такі завваги:

„УНСоюз є братською організацією. В ньому раз на рік має відбуватися річне засідання Головного Уряду. Мушу завважити, що в цьому році такого засідання не було, а воно, на мою думку, було дуже потрібне. Як доказ того зверніть увагу на те, що тут вчора говорилося у звітах. Але ми можемо **ствердити**, що за чотири роки зробив УНСоюз **поступ**, а не, як хтось твердить, що там нічого не робилося. Робота була зроблена: Дивіденда зросла, був виданий новий „рейт бук" та нові грамоти. Коли часом не було в Головній Канцелярії головного предсідника, то мушу сказати, що він й не мусить там постійно сидіти, коли має полагодити якісь важні справи поза канцелярією. Ми повинні жити зі собою як брати, коли почуваємося в серці українцями. Щиро дякую за довір'я до мене і вірю, що як українець і союзівець зможу послужити Вам і в будучності".

До слова у справі формальній зголосився делеґат 114 Відділу інж. В. Бережан, який звернув увагу, що предсідник Конвенції не повинен допускати у звітуванні до таких промов. Предсідник Іван Флис подякував делеґатові за звернення уваги і ствердив, що звітодавці повинні додержуватися точки складання своїх звітів з праці.

Наступного до слова попросив предсідник Конвенції головного радного Тараса Шпікулу.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО УНС ТАРАСА ШПІКУЛИ

На 25-ій Конвенції УНС в Ню Йорку було знову уділено мені цю честь і обрано головним радним УНС. Маючи на увазі виявлене до мене довір'я делеґатів тієї конвенції, я прийняв вибір і старався якнайкраще сповняти обов'язки головного урядовця та працювати для добра й росту УНСоюзу.

За звітні чотири роки я брав участь в трьох річних засіданнях, складав на них звіти зі своєї діяльности та брав участь в їхніх нарадах і дискусіях.

В роках 1962-63 і на початку 1964 року я очолював Окружний Комітет Відділів УНС в Шикаґо. Для пожвавлення і поширення союзової праці О. К. Відділів УНС впродовж одного року відбув 14 засідань і 8 ширших зборів, і можу вповні ствердити, що їх вислід був позитивний.

Старанням О. К. Відд. УНС в Шикаґо влаштовано „27-ий День УНС", що відбувся 8-го липня 1962 року за участю головного предсідника Й. Лисогора.

9-го липня 1962 р. відбулися організаційні збори, в яких також взяв участь гол. предсідник Й. Лисогір.

Заходом О. К. Від. УНС в Шикаґо впродовж 1963 року було влаштовано слідуючі імпрези: 9-го червня 1963 р. відбувся „28-й День УНСоюзу" в Шикаґо.

З нагоди Конґресу запомогових організацій ЗДА, що відбувся у вересні 1963 в Шикаґо і в якому брали участь з рамени УНС: гол. предсідник Й. Лисогір і гол. секретар д-р Я. Падох, була улаштована окрема концертова програма. До зложення мистецької програми причинилися різні допомогові організації. УНС був дуже добре зарепрезентований відомим українським хором в Шикаґо „Сурмою" під мистецьким керівництвом професора Івана Трухлого.

23-го вересня відбулися організаційні збори, на яких були учасниками гол. предсідник Й. Лисогір і д-р Я. Падох.

Від 29-го листопада і до 1-го грудня відбувся секретарсько-організаційний курс, на якому доповідачами були: д-р Я. Падох — гол. секретар, п. В. Сохан — асистент гол. секретаря, п. В. Гірняк — обласний організатор УНС і п. С. Куропась — заступник гол. предсідника. У цьому курсі взяло участь понад 50 осіб урядовців з 18-ти Відділів нашої округи. Численна участь на протязі трьох днів підряд є доказом, що такі курси є потрібні і корисні для нашої організації.

Поруч інших громад в ЗДА також і наша в Шикаґо, відзначила 30-ліття штучного голоду в Україні багатолюдною протестаційною маніфестацією в дні 13-го жовтня 1963 року.

На запрошення уряду 106-го Відділу УНС я був на посвяченні прапора цього відділу 19 грудня 1963 року. З тої нагоди передав привіт і побажання.

1963 рік був 70-літнім ювілейним роком нашої „Свободи" — офіційного органу УНСоюзу. Для гідного відзначення цього ювілею я, як головний урядовець та предсідник Окр. Ком. Від. УНС в Шикаґо, доложив багато труду й праці, щоб цей ювілейний рік „Свободи" лишився записаний в історії добрим словом для шикаґівської союзової громади. Дня 27 листопада відзначено 70-літній ювілей бенкетом, на якому головним промовцем був редактор Іван Кедрин-Рудницький.

Українська громада в Шикаґо втратила громадського діяча в особі сл. п. Івана Дужанського, який упокоївся в Бозі 7 травня 1963. Я взяв участь в похоронах, що відбулися при участі численної громади, як представник головного уряду УНС.

Взяв я участь у похоронах довголітнього секретаря 220-го Від. УНС бл. п. Григорія Гарасима, що відбувся 31 серпня, а на поминках Покійного висловив його дружині і рідні співчуття.

В кінці 1963 року прибув до Шикаґа обласний союзовий організатор п. Володимир Гірняк, котрий досить допоміг Шикаґівській союзовій окрузі, щоб вона стала на першому місці. Його часовий побут в Шикаґо повторювався від того часу та вислід з його побуту і праці є корисний в ділянці приєднування нових членів, бо в 1964 році знову Шикаґівська союзова округа сталася першуном. Щоб УНС ще більше зростав, треба нам мати більше обласних і окружних організаторів.

Старанням О. К. Від. УНС в Шикаґо відбувся 23 лютого 1964 р. 70-літній ювілей УНС, на котрому виступали з промовами гол. касир УНС п. Роман Слободян і посол канадійського парляменту п. Микола Мандзюк. На концерті був приявний Преосвященний Кир Ярослав Ґабро і йому при цій нагоді передано подарунок: Англомовну Енциклопедію Українознавства, що її видав УНС. Будучи тоді предсідником О. К., докладав я багато старань для успішного переведення ювілею.

5-го грудня 1964 р. відбувся бенкет, на якому роздано медалі-нагороди для тих урядовців і організаторів, що зорганізували більше число членів для УНС в 1963 році. Між іншими і я був нагороджений золотою медалею. Промовцем був головний радний УНС в Канади п. Богдан Зорич.

Впродовж 1964 року брав я участь у чотирьох засіданнях О. К. і в двох засіданнях, на яких реферував про союзові справи.

Поскільки було мені можливо та дозволяв час, я співпрацював з обласним організатором УНСоюзу п. Володимиром Гірняком.

Дня 17 січня 1965 р. я був покликаний до слова на річних зборах 106-го та 379-го Відділів УНС.

Дня 17 липня 1965 р. відбулася маніфестація Поневолених Народів. Ліґа Американців Українського походження, що об'єднує багато українських організацій міста Шикаґа, була організатором української частини. Маніфестація була успішною.

3-го грудня 1965 р. відбулися збори всіх Відділів УНС в Шикаґо для створення Конвенційного Комітету та комісій. В цих зборах взяли участь пп. Й. Лисогір — гол. предсідник і д-р Я.Падох — гол. секретар.

Другі збори відбулися 5-го січня, на яких обрано Конвенційний Комітет та комісії, які мають діяти перед конвенцією та в часі конвенції.

4-го грудня 1965 р. відбувся союзовий бенкет, в якому взяли участь головні урядовці пп. Й. Лисогір і д-р Я. Падох, де відбулася роздача відзнак для тих урядовців і організаторів, що здобули більше число членів в 1964 році.

19-го грудня 1965 р. відбулася урочиста академія для вшанування 100-тих роковин з дня народження Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького. Завдяки старанній підготовці Ділового Комітету, який я мав честь очолювати, ця академія-концерт відбулася з великим успіхом при участі громадянства. Приявність Їх Ексцеленції Івана П. Коди Архиєпископа Шикаґа і нашого Владики Преосвященного Кир Ярослава звеличали урочистість і додали ще більшої гідности поклону Велетневі Духа Митрополита Андрея. По виплаченню всіх видатків академії, вислано 1.000 долярів на ціль беатифікаційного процесу Митрополита Андрея Шептицького.

Як предсідник Дирекції Дому Відділів УНСоюзу в Шикаґо, яка проробила на протязі звітного часу значну роботу, опікуючись поважним майном цієї установи, я складаю щиру подяку всім членам Дирекції за довір'я і повну співпрацю.

Як секретар найбільшого відділу 221-го УНСоюзу в ЗДА і Канаді, я мусів віддавати багато часу і труду в його обслуговуванні.

На протязі звітового часу побільшив я союзову громаду, приєднавши 193 нових членів. Крім того, я брав активну участь у праці інших громадських організацій. Зокрема я є діючим головою Ліґи Американців українського походження в Шикаґо, предсідником Громадського Шевченківського Комітету в Шикаґо, який я очолюю від початку його заснування. Призначену нашій громаді Цестральним Комітетом Пам'ятника Шевченкові квоту 25.000 долярів, ми не тільки зібрали, але перевиконали це завдання. Українська громада в Шикаґо зложила 27.000 долярів на пам'ятник Шевченкові у Вашинґтоні, а в його відкриттю взяло участь численне українське громадянство Шикаґа.

За успіх моєї праці я є вдячний всім тим людям доброї волі, що співпрацювали зі мною, бо без їх підтримки і помочі мої завдання й обов'язки не були б виконані так, як мені пощастило впродовж звітового часу.

При кожній нагоді, на всіляких ювілеях, святах і інших імпрезах на протязі того звітного часу, а їх було дуже багато, я репрезентував Український Народний Союз своєю приявністю, а де була нагода, то словами привітання чи побажань від нашого УНСоюзу.

До друкованого звіту головний радний Тарас Шпікула додав такі короткі завваги:

„Мій друкований звіт зладжений згідно з вимогами статуту. До нього додам лише кілька завваг. В звітовому часі, тобто за чотири роки, я приєднав для УНСоюзу 193 нових членів. Також, як головний радний, я брав участь у союзовому та громадському житті українців Шикаґа і виголошував на різних імпрезах привіти від УНСоюзу. Вкінці хочу зложити подяку всім тим, які зі мною співпрацювали та цим уможливили мені провести успішну працю для добра УНСоюзу та нашої шикаґівської громади".

Привіт і завваги Архиєпископа УПЦ Владики Мстислава

В тому часі на залю ввійшов у супроводі других духовних осіб Архиєпископ і Голова Консисторії Української Православної Церкви в Америці, Владика Мстислав, якого представив делеґатам предсідник Конвенції адв. Іван Флис. Заля привітала Владику Мстислава гучними оплесками. Владика виголосв такий привіт:

„Христос Воскрес!, Христос Воскрес! Христос Воскрес!

Мої Дорогі Пані і Панове, Велика Громадо і Пане Предсіднику!

Я з великим зворушенням вітаю Вас, як голова установи, керуючої поточним життям нашої Церкви. Ми дуже близько цікавимося життям цілої української громади, але в нього стараємося не влазити. Стараємося бачити все добре та корисне і радіємо ним більше, як може хтось інший. І оце з великим зворушенням вітаю Вас і очевидно бажаю Вам, щоб Ваша Конвенція і Ваша праця була повна творчого зусилля і щоб вона вийшла на користь, на користь, очевидно, Союзові, бо ж то є ближче Вам, і на користь цілої нашої збірноти. Зверну увагу на те, що сьогодні тут, може як рідко в інших обставинах, чи оказіях, репрезентовані всі, від різних угруповань, від різних спільних заінтересовань організацій і навіть від різних віроісповідань. Це, очевидно, є та дійсна дійсність, що несе мої побажання направду щирі і направду сердечні, щоб Ваша праця була в об'єднанні, в комуляції великій і скерована для добра і Союзу і нашої збірноти.

Ви починаєте, Мої Дорогі, незвичайну серію, свою серію, яка своїм впливом на життя наше в Америці має надзвичайно велике значення. Її впливи далеко дуже сягають. Ви починаєте серію певних іспитів нашої національної збірноти в Сполучених Штатах. За Вами йде Конґрес Українців в Америці і за Вами йде мріяний і довгожданий всесвітній союз вільних українців. Ви наддасте тон, Ви покажете, як треба дійсно служити і ближньому і тому найближчому ближньому, що його визначив Господь нам, рідному по крові і кості брату і сестрі українцеві і цілому українському народові. Але ми є люди дуже грішні і напевно, розумієте, в кожного з нас є своя сорочка, яка ближче є до тіла. І ця сорочка на нас, на нашому тілі, так міцно прилягає, що вона абсорбує в нас абсолютну більшість часу. І коли ми збираємося на якісь спільні наші наради, спільні наші конвенції, то ця ближча нам сорочка часом... Союзової сорочки на 100 процент, думаю, що тут ніхто не має. Але є ще інші сорочки. І між іншим православна тут сорочка теж є. Я вже чув про те, хоч я тут коротко. Отже, мої Дорогі, трудно, але я уважаю, що у великі хвилини, у великі проби, ми мусимо дбати про те, до чого ми покликані. Це й мої побажання. Побажання, як ще раз підкреслюю, побажання Вам успіху і творчої праці для Союзу та для цілої нашої збірноти. Ще хотів би я зложити й подяку Союзові. Зложити подяку за те, що Союз зрозумів, яку ролю в житті нашої збірноти грають Церкви, і Православна і Католицька, що Союз зрозумів, які великі творчі можливості є саме серед наших церков. Адже Ви зрозумійте, мої дорогі, те що ми дуже розуміємо, що поза всіми групами і поза всіми організаціями, своїми установами світоглядовими, партійними і т.д. існує ще одна велика громада християн, які є більшістю у Вашому Союзі, католиків і православних, які живуть і працюють, живуть громадсько через Союз і працюють для народу для нації лише і виключно до Церкви, через Церкву, не належачи ніде інде. Це є велика громада людей доброї волі, людей які прагнуть не словом, але ділом чесно служити своїй громаді. Отже я цю подяку складаю за те, що зрозуміли вагу і ролю наших Церков. Складаю її на руки уряду, який реалізував цю справу, реалізував побудову українських православних і католицьких церков, він давав на цілий ряд культурних справ, спеціяльно в останній каденції. Цю подяку я спрямовую передовсім на руки уряду цілого „ін корпоре" і зокрема прошу ще її передати тому урядові. Пан предсідник Лисогір, людина енергійна, людина, яка зробила дуже багато в тім напрямку, щоб допомогти Церквам творити дальші вартості. Не думайте, що я тут Вам роблю якийсь „пуш" пану Лисогору. Він є мій приятель, але він ще не є мій друг, а різниця між приятелем і другом є дуже велика. Але я знаю, що він є дуже енергійний і я знаю, що я маю ті самі вади, що він має, і маю ті самі прикмети, що він їх має. Нас обох називають „диктаторами".

Не забувайте, окрім того, що я є членом Союзу та дуже акуратно згори вкладки плачу. Ми заступаємо погляд, що певні подібні в своїх цілях організації не мусять бути роздрібнені. Ми є рішуче проти того, щоби був осібний асекураційний союз православний. Ми вважаємо, що це була б атомізація на тому дуже важкому відтинку нашої праці. І через те Церква не мішалася і не творила, спеціяльно наша Церква, спеціяльного свого союзу.

Ми вважаємо, що в одній організації можуть всі вжитися, всі можуть творити велике діло, але в одній великій асекураційній українській організації, зокрема в тій, яка дала досвід великої своєї творчої праці на протязі пів сторіччя, і ми прагнемо Українському Народному Союзові всебічно допомагати. До мене тут приходили православні: „Владико, щоб православні тут були". Але мені навіть неприємно про те говорити перед Конвенцією. І правильно, бо оскільки Конвенція керується уважними цілями, то напевно вона не промине їх. І через те Ви, православні, не робіть тут великого шуму. Напевно хтось про це подбає, бо буде хотіти, щоб це була репрезентація, яка охоплювала б усіх і вся. І я в це вірю, мої дорогі я в це глибоко вірю. Ми, православні, є тут у меншості. Якій меншості, Бог його знає. Кажуть мені, що тут є 50 делеґатів православних. Дуже добре. Але я, хоч у якій меншості є перед Вами, одночасно належу до великої більшости серед Вас, до християн, католиків і православних, які є в більшости тут серед Вас. І я думаю, що в ті часи, коли йде до зближень, Ви візьмете це під увагу. Всі ми сьогодні мусимо крокувати до тієї правди, до тієї істини, і я вірю в це. При кінці я хочу сказати, що, очевидно, я дуже пізно вчора приїхав, спеціяльно старався тут якнайпізніше бути, але двері до моєї кімнати, слава Богу, дуже рідко відкривалися. Але долетіло до мене, що тут серед тих, що про них говориться і їх пропонують, є і чотири такі, які належать до моєї Церкви. Вони не вийшли від мене, а від когось іншого. Ними є пан Кокольський, пан Зазворський, д-р Данилюк і о. Мелех. Я вважаю, що УНСоюз стає райскулом українських громадських діячів. І коли Ваша ласка буде отих осіб мати там, ми будемо радіти. Ми будемо радіти як християни, що по християнськи до тих речей ставляться. І я буду дуже щасливий і вдоволений, коли я зможу вже після Вашої Конвенції склонити перед Вами голову і подякувати за те, що Ви те, що почули з моїх уст, не пустили мимо свого серця і мимо свого розуму. Щасти Вам Боже!"

Предсідник Конвенції Іван Флис подякував Владиці Мстиславові за привіт і тоді Владика вийшов зі залі в супроводі членів Конвенційного Комітету.

Наступного до звітування покликав предсідник Конвенції головного радного Дмитра Шмаґалу.

ВІСТІ З ТОРОНТА

50-річчя УНС-у в Канаді.

Ювілейне відзначення 50-Річчя УНС в Канаді відбудеться 10 грудня і закінчиться Бенкетом і Концертом!

Програма буде подана в скорому часі! — Заля Дому ім. Т. Шевченка — Етобіко.

Для наших старших. Діловий Комітет під проводом д-ра П. Глібовича при Домі для старших в Торонті влаштував 25-го вересня ц. р. гарний і вдалий концерт-академію в честь Івана Франка, ім'я якого носить згаданий дім. Програму відкрив д-р Глібович, вітаючи на залі дочку поета п. А. Ключко із родиною. Участь в програмі брали квартет „Верховина" під мист. керівництвом О. Глібович, Галина Андреадіс, — яка своїм співом очарувала чисельну публіку, та „змушена" була проспівати аж два наддатки. Дуже добрий показався молодий піяніст Славко Сенишин, та бас Ігор Зайка! Квартетові „Верховина", який проспівав гарно кілька пісень, акомпаніювала пані А. Ярошевич. На високому мистецькому рівні читано твори поета Нінюю Теліжин і Юрієм Поченюком. Доповідь проф. В. Ревуцького, який не зміг прибути на концерт особисто, відчитав п. Ю. Поченюк. Концерт - Академія в честь Франка, що була першою в Торонті в цьому його ювілейному році, пройшла гарно під кожним оглядом та залишила миле і незатерте враження в присутніх. Після концерту пані із комітету Дому влаштували миле чайне приняття для запрошених представників товариств і організацій, преси та виконавців програми і пані А. Ключко з родиною. Дохід з імпрези призначений на закупно великого Дому для Старших.

Кук при праці. В четвер 29 вересня Торонтонський відділ КУК відбув поширену громадську нараду з участю голів, секретарів і делегатів від складових його організацій. На порядку нарад були поставлені важні справи, що відносяться до загально - громадського завдання КУК. Щоб віднайти всіх українців Торонта та дати добру і солідну підставу до вплачування національної вкладки, і збірки на мільйонову фундацію ім. Т. Шевченка, рішено в перших днях грудня провести загальний перепис українців Метрополітального Торонта.

15-річчя ОЖ ЛВУ. Відділ Об'єднання Жінок Ліги Визволення України в Торонті влаштовує 22 жовтня ц. р. свої святкування з нагоди 15-річчя існування. На бенкеті, що відбудеться того дня у великій залі Українського Дому при вул. Крісті, головним промовцем буде гість з Европи пані Слава Стецько.

Успіх Канадійської Опери. Від 15 вересня до 8 жовтня ц. р. Канадійська Опера в Торонті дала опери: Фавст (по французьки), Мекбет, Кавалерія Рустікана і Ля Травіятта (по італійськи), Дейрдр (по англійськи), які проходили з великим успіхом. Ця опера здобуває собі чимраз більше признання і похвали. Участь у виставі Макбет, брали два українці: Осип Гошуляк, грав ролю Банко, та молодий надійний співак Леонід Скірко, що виступав у хорі.

Епархіяльна Конференція ЛУКЖ. Епархіяльна Управа Ліги Українських Католицьких Жінок Торонтонської Епархії влаштовує в днях 11, 12, 13 листопада в Торонті Ювілейну Конференцію, получену із 20-річчям свого існування. У бенкеті, що відбудеться із цієї нагоди, будуть відзначені заслужені працівники ЛУКЖ. Учась в конференції візьмуть численні делегати із всіх відділів ЛУКЖ в Торонтонській Епархії, як також і голова Крайової Управи ЛУКЖ, пані І. Павликовська з Едмонтону.

Спільна нарада. 18 вересня в приміщенні Святомиколаївської Рідної Школи при вул. Белвудс в Торонті, відбулася спільна нарада представників Об'єднання УкраїнськихПедагогів Канади із Об'єднанням Працівників Дитячої Літератури. Нараду відкрив інж. В. Вацик, і нею проводив проф. З. Зелений. Предметом нарад було координування спільних дій. Збори Інституту св. Володимира. В суботу 29 жовтня відбудуться річні Збори Інституту св. Володимира, які на порядку нарад мають: звітування, перевибір дирекції, приняття нових проєктів і пляну праці. Збори розпічнуться о год. 10 рано в приміщенні Інституту, а вечором муде Бенкет в гостинниці Мейфер Інн, на якому буде проголошений вислід контесту популярности, в якому беруть участь вісім вибраних змагунок з Онтаріо і Квебеку.

В. Дідюк

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Концерт мистця Луцева в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку

Перед початком імпрези неодмінно нудитесь. Так було і тепер. Та тільки ж несподівано, контрастово вас охоплює незрозуміла радість. Хочеться безтурботно радіти, сміятись. Але чому? Ще ж і не починаось? Мов на теєвізійнім екрані, була темна нудьга в залі. Але ось вичіткувалась одна ясна точка, і вмить та ясність залила всі обличчя. А це ж тільки поява мистця на естраді. Мистця, що його ніхто тут не чув ще й не бачив.

Чи конче потрібно, щоб мистець справляв чарівне враження своєю усмішкою? Молодий симпатичний мистець Володимир Луців такою усмішкою володіє. Глядачеві стає приємно й радісно на душі. Нічого прикрого тут не станеться, навпаки, буде приємно, радісно, певно. Всі будуть захоплено плескати в долоні, дивуватись: „Як то він так уміє!" Таке враження від самої появи мистця на естраді.

І ще більше диво: оперові арії, одна за одною, чудовою італійською мовою з таким віртуозним оригінальним виконанням, таким чудовим кольоритним голоском (не голосищем), так легко, без ніякого напруження, вільно, еластично, що здається нема, відсутній матеріяльний субстрат мистця, лише сама якість, саме мистецтво. Пригадаймо, як то неприємно, коли співакові важко, коли він напружений, дихає. У нашого молодого мистця цієї неприємної риси немає. Легкість виконання віртуозна. Ви слухаєте відомі оперові, сказати б, клясичні арії, ви їх чули не раз. Але сприймаєте щось нове, досі вам невідоме. Воно й справді нове, бо самобутнє, неповторне. Неповторність — головна прикмета справжнього мистецтва. Наш співак В. Луців має цю чудову прикмету неповторности у виконанні, як і в голосових властивостях.

Друга частина концерту мала бути національна-українська. Саме вона викликала найбільшу тривогу. Що і як виконає цей віртуоз клясичного співу? — Українські пісні та ще й з бандурою. Як то воно зазвучить після такого чудового виконання „смійсь, паяце". Коли б не було це примусовим асортиментом! Але наш страх був цілком надаремний. Співак В. Луців не тільки у виконанні неповторний він і щодо мистецького смаку. Вибір пісень, мелодій із багатющих скарбів української мистецької культури зраджує незвичайну глибину розуміння, може навіть історіософічне відчуття цих скарбів у мистця. Звичайно, він міг би оригінально й чудово виконати під бандуру й пісню про „дівчину заручену, що ходить засмучена". І ми були б задоволені. Але мистець сягає глибше. Він оголошує: „Пісня з 17 століття". Чи не якийсь там бурсацький гумор! — тривожитесь ви. Та ось дотик звуків бандури і теплі, але божественно строгі слова: „А Господа превелика сила, оженив батько неволею сина". Після блукання десь у пущі син той „в чужій землі не ївши, не пивши, а прийшов до дому — вся земля зчорнівши". Ні, це не гумор. Це така сила, як сила ходи героїчного „Гей, не дивуйте". Це такого ж виміру слова й мелодія, хоч іншого аспекту людських емоцій.

Мистець кількома словами й кількома звуками переносить наші почуття внаймарккантнішу пону героїзму й творчого вияву українського народу добу 17 століття. Добу, досі ще не виясненну, не досліджену, не зображену. І недармо казав академік Багалій: „Коли б дослідити всі українські архіви, наша історія набула б зовсім іншого вигляду".

Заслуга мистця В. Луцева в глибокій його вдумливості. Дума про козака-кобзаря, що сидить на могилі в степу, а перед ним його кінь, порубаний, посічений, ратище поламане, переносить нашу уяву в епос інших народів і ви там чогось такого, що перевищило б наш козацький епос, не знаходите.

Наш мистець Володимир Луців на міжнародному конкурсі співаків у Бельгії дістав першу нагороду, став лавреатом європейської чаші і це заслужено, і мусимо бути гордими за нього. Дивуйтеся, вороги! Український народ за триста років неволі, позбавлений рідної школи, преси, літератури, створив письменство, що зайняло третє місце серед слов'янських літератур, які розвивалися вільно. Український народ за триста літ неволі створив світової слави народний епос, що йому немає рівного в світі.

Велика дяка нашому мистцеві, що він, будучи ще зовсім молодим, усе це так глибоко розуміє. Концерт відбувся 30 вересня.

А щодо концерту, то він буде повторений в Ню Йорку 20-го листопада ц. р. в Юньйор гайскул на Ірвінгтон плейс. Не знаю, як ви, а я з радістю піду ще послухати.

А. Орел

Дев'ятий Конгрес УККА за привернення молитви в школах

Делегація Спілки Визволення України, як складова частина організації Американці за Визволення Поневолених Народів, внесла пропозицію на 9-му Конгресі УККА, щоб піддержати сенатора Дірксена в його боротьбі за привернення молитви в школах. Резолюцію такого змісту в цій справі Конгрес виніс одноголосно:

1. „Дев'ятий Конгрес УККА піддержує сенатора Дірксена, провідника республіканської меншости в СенатіЗДА в його боротьбі за привернення молитви в публічних школах".

2. „Дев'ятий Конгрес закликає Українську Громадськість ЗДА голосувати за таких кандидатів, які піддержують сенатора Дірксена в його боротьбі за привернення молитви в публічних школах Америки".

„Ю. С. Ньюз енд Ворлд Ріпорт", з 3-го жовтня, стор. 23 вн статті „Молитва в школах: хто за, а хто проти" подає список сенаторів, які голосували проти привернення молитви в школах, як також і таких, які голосували за привернення молитви.

В цьому голосуванні сенатор програв 8-ма голосами. (49 до 37.) Сенатор заповів дальшу боротьбу за привернення молитви.

Якщо українська громадськість з іншими національними групами та нашими приятелями тут родженими американцями цю справу активно піддержить, то і можемо сподіватися, що наші діти знов будуть молитися в школах, як це було давніше. Це буде записано в історії цієї країни, а ми здамо іспит нашого політичного наставлення.

Американці за Визволення Поневолених Народів,
Український Відділ
за Український Відділ
Інж. О. Ховайло

З А Я В А

Оцим подаю до загального відома, що я, ІВАН ВИННИК, секретар Орденської Ради Залізного Хреста не є тотожний з п. Іваном Винником, головою ООЧСУ та членом Екзекутиви Українського Конгресового Комітету Америки.

ІВАН ВИННИК
майор Армії УНР

ПОДЯКА

Складаємо щиру подяку
ВП. п. д-рові БОРИСОВІ ФИЛИПЧАКОВІ
за приділення нашого тяжко хворого Тата
сл. п. о. МИКОЛИ РИБАЧУКА
до шпиталю та за дбайливу опіку над Ним
до останнього дня життя.

•

Щира подяка також
ВП. п. д-рові МИРОСЛАВОВІ БИХОВІ
за відвідування Хворого в лікарні
та лікарські поради.
Ольга і Василь БАЛАБАНИ
Оксана і Микола ГЕРУСИ

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що в суботу, 24-го вересня 1966 року в Золочеві,
Західня Україна, відійшла у Вічність
на 49-му році життя
Найдорожча ДРУЖИНА, МАТИ, СЕСТРА і ТІТКА

бл. п. СОФІЯ з ФЕДОРЧАКІВ ЛЯХОР-ХЛОПЕЦЬКА

Похорони відбулися у вівторок, дня 27-го вересня 1966 року в Золочеві, Західня Україна.
Горем прибиті

ВАСИЛЬ — муж
ЯРОСЛАВ — син
СТЕФАНІЯ ВІРСТЮК — сестра, з мужем ЮЛІЯНОМ і сестрінкою ОРИСЕЮ
ЛЕОНТИНА ГАЛЯЖЕНКО — сестра з мужем ГРИГОРІЄМ
ІРИНА ПОДГУРСЬКА — сестра
МАРУСЯ ЗАРИЦЬКА — сестрінка, з мужем ЛЮДОМИРОМ і донечкою ХРИСТЕЮ
ЮРІЙ ВІРСТЮК — сестрінок, з Дружиною і Дітьми
СОФІЯ з ЦЕССЕЛЬСЬКИХ МУДРА — тітка з донькою НАДІЄЮ і родиною на Україні
Дальша й ближча Родина в Америці й на Україні

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими,
що в четвер, 13-го жовтня 1966 р. в Йонкерсі
упокоїлась в Бозі
НАША НАЙДОРОЖЧА МАМА І БАБУНЯ

бл. п. СТЕФАНІЯ ГНАТІВ

вдова по бл.п. о. Григорієві.

Покійна учителювала в Станиславові, була активною в Товариствах та членкою Марійської Дружини при церкві св. Юра в Ню Йорку. До ЗДА прибула 1952 р. ПОХОРОН відбудеться в ПОНЕДІЛОК, 17-го жовтня ц.р. з похоронного заведення Community Funeral Home, 107 Yonkers Ave., Yonkers, N.Y. до церкви св. Михаїла о год. 9:30 ранку, а після Богослуження на цвинтар Mt. Hope в Hastings on Hudson.

В глибокому смутку:
Доньки: МАРІЯ ГНАТІВ, ОЛЬГА КАРПИШИН, МІНОДОРА БІЛАН, ЛЮБА ЛОЗИНСЬКА. Син: МИКОЛА ГНАТІВ. Сестри: ЕВГЕНІЯ ОНУФЕРКО, ОЛЬГА ЯРИМОВИЧ, ОЛЕНА ВОЛЯНСЬКА і внук.

Замість квітів на могилу
сл. п. д-ра ЛЕОНІДА СОНЕВИЦЬКОГО
на Українську Вільну Академію Наук $10.00
зложили
Б. і І. БОЯРСЬКІ

Замість квітів на могилу
сл. п. д-ра ЛЕОНІДА СОНЕВИЦЬКОГО
складаємо пожертву в сумі 10.00 дол.
на Український Католицький Університет в Римі.
Д-р ЮЛІЯН і МИРОСЛАВА ПАВЛИШИНИ
Fergus Falls, Minn.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність
дня 19-го вересня 1966 року
наш Найдорожчий і Незабутній ТАТО і ДІДУНЬО

сл. п. о. МИКОЛА РИБАЧУК

кол. полковник Армії УНР

Складаємо глибоку подяку Блаженнішому Митрополитові Іоанові за вислови співчуття у нашім тяжкім горі, Високопреосвященнішому Архиєпископові Мстиславові за відслуження Срібної Панахиди, Божественної Літургії і Похоронних обрядів з численим Всечесним Духовенством, та виголошення зворушливих прощальних слів над відкритою домовиною в Церкві-Пам'ятнику; Преосвященнішому Єпископові Олександру за відслуження Божественної Літургії та Панахиди з численим Всечесним Духовенством у Церкві в Кліфтоні, як також за прощальну промову, участь в Похоронних Відправах та провід у похоронній процесії на місце Вічного спочинку.

Зокрема дякуємо ВПреподобним Отцям: Мітратові А. Селепині, Мітратові Т. Форостію, Протоєреєві М. Харищакові та П. Мелехові за те, що облачали Покійного в священичі ризи, і за відслуження першої Литії та Панахиди.

Особлива подяка ВПреподобному Отцеві Мітратові А. Селепині за участь у всіх Поминальних Богослуженнях, за те, що зайнявся порядком похоронних Богослужень від понеділка 19-го вересня аж до суботи 24-го вересня та за провід у поминках.

Щира подяка всім Всечеснішим Отцям, які так численно поспішили приїхати здалека, щоб звеличати Заупокійні Богослуження та віддали останню послугу Покійному.

Сердечна подяка всім Шановним Дякам за зворушливе читання молитов, усім Шановним Диригентам і Співакам за прегарний спів під час усіх похоронних відправ.

Особлива подяка ВПреподобному Отцеві Мітратові д-рові В. Клодницькому за глибоко зворушливу прощальну промову над відкритою домовиною в Церкві у Кліфтоні, Н. Дж.

Щиру подяку складаємо всім Парафіянам, Церковному Урядові та Сестрицтву Церкви Пресвятої Богородиці в Кліфтоні, Н. Дж. за численну участь у всіх Панахидах, Богослужбах, Похоронах та Процесії в четвер 22-го вересня.

Слідуючі організації з Пассейку, Н. Дж.: ПЛАСТ, СУМА, ОДУМ, ОДВУ, ООЧСУ, ОУРДП, 97 Відділ УНС, 100 Відділ УРС, Централя, УНДім — заслуговують на особливу подяку за участь в Процесії та Панахиді.

Зокрема дякуємо Високодостойним Панам Генералам П. Шандрукові, П. Самутіну, А. Валійському, Барвінському, Високодостойним Панам Полковникам — П. Смородському, І. Нагнибіді, А. Кметі, Високоповажаним сотн. д-рові І. Козакові, сотн. проф. П. Зайцеву, сотн. Криловецькому та всім Комбатантам — членам ОбВУА, які так численно брали участь у Панахидах та здалека прибули на Похорон.

Особлива подяка ВП. п. д-рові І. Козакові — голові Відділу ОбВУА в Ню оЙрку за глибоко зворушливі прощальні слова, виголошені над свіжою могилою.

Подяка Всечесним Отцям та всім Достойним Промовцям на поминальному обіді.

Щира подяка Всім, що так щедро зложили датки на Церкву-Пам'ятник замість квітів на свіжу могилу.

Сердечна подяка усім Дорогим Приятелям і Знайомим, які усно та листовно висловили нам своє глибоке співчуття, та тим, що так численно здалека прибули на похорон.

Щира подяка ВШ. і Дорогим Панству І. Лютим за приготування Поминального Обіду.

Нехай Всевишній обдарує Вас Усіх своїми ласками за Ваші щирі слова і справжню любов ближнього.

ОЛЬГА і ВАСИЛЬ БАЛАБАНИ
ОКСАНА і МИКОЛА ГЕРУСИ
ЛЕСЯ, МАРІЙКА, ГАННУСЯ,
ЛЮСЯ і НІКА — внучки

Увага! ФІЛЯДЕЛЬФІЯ і ОКОЛИЦЯ Увага!

УПРАВА 83-го ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ
ІМ. ІВАНА ФРАНКА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

— влаштовує —

50-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ТОВАРИСТВА

в суботу, 29-го жовтня 1966 р.

о год. 6-ій вечера
в „Райфел Клюбі" при 8-ій вул і Тайбор Ровд

ПРОГРАМА ВЕЧОРА:

ВСТУПНЕ СЛОВО — Роман Карбівник, предс. Відділу
ГОЛОВНА ПРОМОВА — Йосип Лисогір, головний предсідник УНСоюзу
ТАНЦЮВАЛЬНА ГРУПА — Осередок СУМА ім. УПА, Філядельфія. Мистецький керівник Мирослав Солтис
ДЕКЛЯМАЦІЯ в честь ІВАНА ФРАНКА — виконують СУМ'івці
ДУЕТ — Маріянна і Катруся Сухенки (Маріянна — „Міс Союзівка" за 1965 рік)
РОЗДАЧА ПОЧЕСНИХ ПЛЯКАТ для піонерів Відділу — Йосип Лисогір, гол. предс. УНСоюзу

Найбільшою атракцією вечора буде виступ „Міс Гемісфер", українського роду панни МАРІЙКИ РИБЧУК з Філядельфії.

ТОВСТМАЙСТЕР ВЕЧОРА — Степан Гавриш голов. радний УНС

ОРКЕСТРА ПАВЛА МАЛИНІВСЬКОГО з Честер, Па.
Вступ на бенкет і забаву: 6.00 дол від особи.

Увага! БОСТОН і Околиця!

КОНЦЕРТ

ВІДОМОГО УКРАЇНСЬКОГО ТЕНОРА І БАНДУРИСТА

ВОЛОДИМИРА ЛУЦІВА

— відбудеться —

в неділю, 23-го жовтня, 1966 р.

в лотишській залі при 64 Cigorney Street, Jamaica Plain, Mass.

(біля СУМівського Дому, а не в залі Укр. Православної Церкви, як раніше проголошено)

На концерті буде присутній губернатор стейту Массачусетс
ДОСТ. JOHN A. VOLPE

ПОЧАТОК ГОД. 3-тя ПО ПОЛ.

Чікаго! СУБОТА, 22-го ЖОВТНЯ Чікаго!

„НОВА СЦЕНА" запрошує на
ЮВІЛЕЙНУ ВИСТАВУ В ПОШАНУ ВЕЛИКОГО КАМЕНЯРА

Івана Франка

УКРАДЕНЕ ЩАСТЯ

драма на 5 дій.

ВИКОНАВЦІ: Е. Кулик, В. Денисенко, С. Коцелко, Л. Марцинюк. І. Матулко, Б. Глібчук, М. Хамів, І. Зботанів, В. Яців, К. Ліщина.
Танцювальний Ансамбль під кер. С. Косовського.
Режисер: Е. Кулик.

Заля Школи Шопена **Початок: год. 7-ма веч.**

83-ий ВІДДІЛ СУА

ПІД ПРОТЕКТОРАТОМ

Окружної Ради Союзу Українок Америки в Ню Йорку

ВЛАШТОВУЄ І ЗАПРОШУЄ ВАС НА

ВИХОВНИЙ СЕМІНАР

З ДОПОВІДЯМИ:

Неділя, 23-го жовтня, 1966 р. Год. 3:30 по пол.

„Проблеми виховання української молоді у сучасних обставинах"
Пані ОЛЬГА КУЗЬМОВИЧ
„Суспільні і медичні проблеми у доростаючої молоді"
Д-Р ВОЛОДИМИР ЛЕНЕЦЬ

УЧАСТЬ МОЛОДІ У ВІЦІ 14-18 РОКІВ є зокрема побажана на цих доповідях.

Неділя, 6-го листопада, 1966 р. Год. 3:00 по пол.

„Розвоєвий процес дитини"
„Виховні проблеми дитячого віку"
Д-Р ТЕОДОЗІЙ САМОТУЛКА

Цикл доповідей відбудеться
в Українському Народному Домі
140 Second Avenue, New York, N.Y.
кімната ч. 22

Під час семінаря в окремій залі
відбудеться ДИТЯЧА СВІТЛИЧКА.

ДИВІЗІЙНИКИ НА СЦЕНІ

(„ТЕАТР У П'ЯТНИЦЮ" У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВИСТАВИВ КОМЕДІЮ „НАЙКРАЩІ ХЛОПЦІ З ДИВІЗІЇ")

З прем'єри музичної комедії „Найкращі хлопці з дивізії". Зліва: Володимир Шашаровський, Юлія Шашаровська, Богдан Паздрій, Марія Лисяк, Володимир Карпяк.

Дивізійники часто нав'язують свою діяльність до традиції Усусусів, але не завжди їм це щастить. Найменше щастить їм в ділянці літератури, яка мала б утривалити їхню діяльність. Усусуси мали цілу когорту більше чи менше талановитих письменників, які присвятили свій талант визвольним змаганням, а між ними й талановитих письменників, як Роман Купчинський, Юра Шкрумеляк, Олесь Бабій й інших, ба навіть мали своїх композиторів (Усусус Михайло Гайворонський) і мистців — в дивізії таких замітних талантів не було. Майже єдиним ґльорифікатором дивізії залишається Олег Лисяк, хоч в літературі є замітна позиція на тему участи дивізії в останній війні, а саме „Огненне коло" Івана Багряного, та маємо цікаві спомини дивізійника Е. Загачевського. То ж Управа Братства колишніх вояків Першої Української Дивізії, бажаючи знайти дорогу на сцену для воєнних подвигів дивізійників, не мала іншого вибору, тільки передати справу монтажу сценічної картини Олегові Лисякові — авторові повісти з життя дивізійників „За стрілецький звичай".

Лисяк пішов по найлегшій лінії. Він знає душу дивізійника і розуміє, що найближчі кожному колишньому воякові його переживання, всі щоденні турботи, а головно всі смішні ситуації, жарти, дотепи і перш за все пісні. То ж для своєї п'єси він рішив використати всі ті жарти і пісні, що їх створила юнацька уява вояків дивізії під час військової служби. Все це багатство дивізійної „словесности" пов'язав Лисяк невишуканим і неориґінальним, бо вже використаним сотню разів сюжетом, в осередку якого благенька інтрига з перебраним у чуру поручником і перебраною у служницю заможною вдовичкою та й з чурою і служницею, що грають ролі своїх панів.

Невибаглива сюжетом та й безпретенсійна комедія, знайшла рутинованих і відповідальних відтворців. Режисер Богдан Паздрій надав їй сценічного звучання, намагаючись дати публіці задовільне театральне видовище. Не зважаючи на те, що вся спрощена інтрига комедії повністю розв'язана вже в першій дії, режисер зумів утримати зацікавлення глядача вишуканою театралізацією окремих сцен і підкресленою інтерпретацією дотепів, що деякі з них укладені в мелодійні куплети.

Богдан Паздрій виконував також ролю старого сотника УСС і своєю акторською інтерпретацією створив викінчений театральний образ і в цій епізодичній, невикінченій у задумі автора, ролі. Не зважаючи на обмежені співацькі можливості, Паздрій зворушив публіку, відтворюючи сантиментальну пісеньку старого парубка. Весь успіх вистави спочивав на двох рутинованих акторах: на Володимирові Шашаровському, який у своїй довгій акторській кар'єрі найвищі осяги мав у комедії, і на Володимирові Карп'якові, який блистів колись як перший тенор нашої оперети. Обидва вони виповнили сцену своєю повною професійної рутини і дотепного шаржу акторською грою, переплітаючи дотепи і словні ремарки веселими куплетами і піснями. Їхніми партнерками були Марія Лисяк, яка дала багато праці, щоб відтворити дистинґовану молодицю, використовуючи і свій співацький талант, і Юлія Шашаровська, в якої звучний і шліфований голос та й уміння шаржувати.

В загальному виставу прийняла публіка з задоволенням, може й тому, що на залі були головно колишні дивізійники і їхні родини, які оглядали виставу з сантиментом, викликаним згадками про давні спільні переживання. Вистава була задумана як дивізійна імпреза. Братство дивізійників постановило підтримати діяльність „Театру у П'ятницю", що його вже п'ятий рік веде у Філядельфії Володимир Шашаровський. У висліді цього мезаліянсу, дивізія, двадцять років після службового часу, вийшла на сцену, а театр дістав глядача, якого постійно виглядає. На цю дивізійну імпрезу прибули колишні члени дивізії, і їхні сім'ї; ба навіть приїхав головний командант дивізії полковник Павло Шандрук з дружиною, що їх сердечно вітала після вистави вся публіка.

Братство дивізійників попрацювало і для вистави. За музичне оформлення відповідав Степан Гумінілович — колишній дивізійник, та й декорації заплянував дивізійник Василь Сердюк. Та й між акторами був справжній дивізійник Володимир Карп'як, що здобув собі публіку своєю молодечою вервою, з якою відтворював ролю поручника дивізії. Фортепіяновий супровід спочивав в руках проф. Зої Маркович, а хореографічні моменти випрацювала Ольга Ковальчук - Івасівка. Уніформи для акторів виготовив Володимир Вовнянка. Як пристало на прем'єру, ще й підтриману чисельною родиною братства дивізійників, виконавців нагороджено великими кошами квітів. Голова Братства дивізійників інж. Василь Заброцький, який був ініціятором цієї співпраці вояків з акторами, дякував офіційно театрові за виставу. Вітав також театр з постановою дивізійної вистави голова місцевої станиці у Філядельфії інж. Богдан Артемишин.

Для вистави вийшла друком велика на 50 сторін, програма, яка є доказом, що театр має підтримку всієї громади. 32 сторінки програми виповнені оголошеннями установ і фірм, що вказує на загальну підтримку театру.

Театр задумує поїхати з виставою до інших осередків, і можна сподіватись, що всюди матиме він сердечне прийняття, бо родина дивізійників велика і має свої станиці по всіх осередках.

Т.

„Тризуб" і „Чорноморська Січ" громлять противників, здобуваючи 25 воріт

В мистецьких змаганнях Американської Футбольної Ліґи, які відбулися минулої неділі, 16-го жовтня, футболісти „Тризуба" і „Чорноморської Січі" розгромили високо своїх суперників, здобуваючи разом 25 воріт.

„ТРИЗУБ", Філядельфія, переміг дружину „Польських Соколів" у Нюарку з вислідом 16:0, з яких сім воріт здобув Бенітез, а троє Яковина. Вже до половини вів „Тризуб" 6:0, а після перерви підвищив вислід на дальших десять воріт. „Тризуб" веде у показнику АФЛіґи з точками 10:2 і відношенням воріт 27:5.

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ", Нюарк, перемогла 9:2 „Олімпію" з Ню Брітену, Конн., задержуючи цією виграною друге місце в показнику АФЛіґи з точками 10:2 і відношенням воріт 22:9. Ворота для „Ч. Січі" у цій зустрічі здобули: Чижович 3, Чайка 2, В. Вільчак 1, Л. Вільчак 1, Шорт 1 і Гузман 1.

УСК НЮ ЙОРК закінчив мистецькі змагання „Великої Десятки" НАФСоюзу з „Гунґарією", теж з Ню Йорку, нерішеною 0:0. У цій зустрічі футболістів УСК-у, яка відбулася минулої неділі на грищі Українського Спортового Майдану в Коледж Пойнті, заграли слабо напасники УСК-у, натомість оборонні лінії вив'язалися із своїх завдань.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 21-го жовтня, 1966 р.:

НЮАРК, Н.Дж. — Місячні збори Т-ва „Чорноморська Січ", Відд. 14, о год. 7-ій веч. в Січовій залі при 508 —18th Avenue. Проситься членів прийти і заплатити залеглі вкладки. — В. Роговський, предс.; М. П. Отрок, секр.

СУБОТА, 22-го жовтня, 1966 р.:

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н.Дж. — Місячні збори Т-ва „Укр. Січ", Відд. 170, о год. 6-ій веч. в домівці УНДому. Всі справи, зв'язані з життєвим забезпеченням, можна полагодити на зборах. — Д. Дидик, секр.

МАРТА ЛУЦИШИН, з дому Николаїв, довголітня членкиня Т-ва Запорозька Січ, Відд. 363 УНСоюзу в Олієн, Н.Й., померла по довгій недузі 8-го жовтня 1966 р. на 71-ому році життя. Покійна походила зі села Серники Долішні, пов. Рогатин, Західня Україна. Залишила у смутку чоловіка і сестру Марію в Польщі. Похорон відбувся 11-го жовтня з кат. церкви при участі Родини, членів Відділу та Приятелів на цвинтар St. Bonaventure.

Вічна Їй Пам'ять!
Управа Відділу

Розшуки

ДМИТРО ВАСЬКІВ з Монтреалю, пошукує **ВАСИЛЯ МОЧЕРНЮКА**, який останньо перебував у Філядельфії. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу: **Dmytro Waskiw, 3886 City Hall, Montreal P., Quebec, Canada.**

Пошукую сестру **Марію МУЩИНСЬКУ** по чоловікові **Рущинська**, з Нижніх Устриків, пов. Лісько. Відізватись на адресу просить сестра.
УССР — USSR
Львівська область.
місто Жидачів
вул. Стандартна 2
Гумелич Анна А.

ТАРЗАН, ч. 5703. Тарзан перемагає!

THE TWO MEN FOUGHT LIKE BEASTS ROLLING IN THE DIRT--

TARZAN'S SUPERIOR STRENGTH AND PRESSING ATTACK FINALLY TOOK ITS TOLL--AND ZATAR KHAN, SHRIEKING, CRUMPLED TO HIS KNEES!

Обидва чоловіки змагалися немов тварюки в бруді...

Переважаюча сила і зручність атаки вкінці мали успіх... І хан Зетар, кричачи впав на коліна!